

Eesmärk saab olla vaid üks: hästi suusatada.

ALGO KÄRP,
suusataja

LK 14

Mida saunas räägitakse

Erakordselt paljastavast ja kõnekate fotodega illustreeritud reportaažist saab teada, kus tehti Viljandis kõige täpsemaid valimisennustusi ning kes on juba paarkümmend aastat jutti laupäeva varahommikul saunas käinud.

LK 8-9

Sakala meeskoor salvestab heliplaati

Juba 85 aastat tegutsenud Sakala meeskoor on käsile võtnud oma esimese heliplaadi salvestamise. See peaks müügile jõudma veel tänavu.

LK 6

Rada avati rulluisutajate ja -suusatajate võistlusega, millel osalejad said mälestusmedali. Selle sai ka Benno Viirandi, kes läbis raja kõndides.

2 x ALAR KARU

SPORDIMEES

Tarvastu vald rajas elavale legendile iselaadse ausamba

MARKO SUURMÄGI
marko.suurmagi@ajaleht.ee

Tänavu esimese eestlasena 80-aastaselt maratoni läbinud Mustla mees Benno Viirandi sai koduvallalt erakordse tunnustuse: täpselt nädal tagasi avas Tarvastu vald kergliiklustee, mille ristis Benno rajaks.

«See on väga hea tunne,» vastas tagasihoidlik Benno Viirandi küsimusele, mis tunne on eluajal ausammas saada.

Nali sai teoks

Mõte Mustla ja Soe küla vahele rajatud 2,8-kilomeetrisele kergliiklusteele Benno Viirandi nimi anda tuli ehitajalt.

«Olime just teed ehitajalt vastu võtmas, kui Benno oma

igapäevast treeningut tehes meist mööda läks,» meenutas vallavanem Alar Karu. Selleks ajaks oli spordimees ehitajatele juba tuttavaks saanud, sest käib seal treenimas mitu korda nädalas. «Pange teele nimeks Benno rada!» meenutas Karu ehitajate loopimist.

Vallavanem tunnistas, et võttis ettepanekut naljana ning unustas selle, kuni talle helistas kohalik kiviraidur Kalev Pehme ja pakkus tõsimeeli välja mõtte anda rajale Benno Viirandi nimi.

Enne otsustamist võttis Karu veel Viirandi endaga ühendust. Et spordimehe mõte meeldis, oligi otsus langenud. Vallajuhi meelest täidab nimi kaht ülesannet. Ühelt poolt on see legendaarse jooksumehe tunnustamine ja teiselt poolt sai tee lihtsa nime. «Mustla ja Soe vaheline kergliiklustee — see ei ole suupärane,» sõnas Karu.

Benno Viirandi pole kuna-

gi olnud tippsportlane ja rünnanud võite. Küll on ta aastakümneid harrastussportlasena ühelt võistluselt teisele rühkinud ning muutunud paljude jooksupoolikuteks. Keegi teine pole osalenud nii palju aastaid Viljandi järve- ja linna-jooksul.

Sündis rekord

Mais 80-aastaseks saanud Benno Viirandi läbis tänavu suvel koguni kaks maratoni. Mulgi maratonil tegi ta omavanuste Eesti rekordi 6:16. Kokku on ta elu jooksul läbinud 118 maratoni.

Maratonist tähtsamaks peab Viirandi käimisvõistlustel osalemist, sest kui juba paari aasta pärast võib 80-aastasi maratonaareid lisanduda veelgi, siis vanima käimisvõistlusel osaleja rekordit ei püüa keegi tõenäoliselt järgmise paari aasta jooksul. Ka maratonid läbib Viirandi kiirkõnniga, sest joosta ta enam ei saa.

Treeningutel käib ta tavaliselt üle päeva ning ringid võivad ulatuda paarikümne kilomeetrini. «Vähem kui kümne kilomeetri pärast ei hakka ma riideid selga ajamagi,» selgitas ta.

Mustla ja Soe vaheline teelõik on Viirandi treeningrajaks olnud juba aastakümneid. Et kodunt Soeni on neli kilomeetrit, siis tavaliselt kõnnib või jookseb ta sealt edasi, mõnikord Suislepani välja. Rada on tema meelest väga hea ning võimaldab autosid vältida.

Alar Karu selgitusel on uus teelõik jätkuks Mustla vahel kulgevale kõnniteele ning sedamööda saavad Soe elanikud ohutult jala või rattaga Mustla ni tulla. «Kohe kui rada valmis sai, ilmusid sinna esimesed rulluisutajad ja ma tean, et Ämmuste kool teeb seal kehalise kasvatus tunde — lapsed sõidavad tunnis rulluisukudega,» rääkis vallavanem.

Benno Viirandi ei tahtnud

Benno raja algust tähistab asfaldi sisse pandud medalit meenutav kivi, millele on tahatud Benno Viirandi pilt.

öelda, kas ta ka järgmisel aastal võistlustel osaleb. «Minu vanuses nii kaugeid plaane ei tehta,» sõnas ta. «Eks see sõltu paljudest asjaoludest. Aga kui võimaline olen, siis kindlasti.»

Järgmise võistluse tahaks ta teha novembri lõpul Tartus. Seal on oodata veteranide kergejõustikuvõistlust ja kui käimine selle kavva võetakse, lubas Viirandi kindlasti kohale minna.

AP Mets

Ostame
metsakinnistuid,
kasvatavat metsa
ja põllumaad.

Info tel 434 2330, 505 7355.
E-post apmets@apmets.ee

ILM

10°

Täna hommikul hakkab saartel vihma sadama ja see levib päeva jooksul üle Eesti. Öhtupoolikul sajuvõimalus kõikjal väheneb. Puhub lõuna- ja edelatuul kiirusega 5–11 meetrit sekundis. Sooja on 7–11 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 8.19 ja loojub kell 17.43.

VILJANDIS

Hommik nukkudega

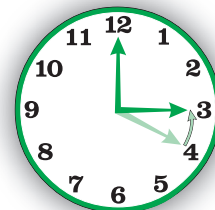
Sakala keskuses on täna kell 11 kavas etendus «Kõige maitsvamad on...».

Jätkub kandlefestival

Täna kell 13 on Viljandi muusikakoolis tudengikontsert, kell 18 algab 18 Baptisti kirikus kandlekontsert «Bachist Debussy».

TALVEAEG

Pühapäeval kell 4 tuleb kellaosutid nihutada ühe tunni võrra tagasi.

9 771406 401012 ISSN 1406-4014

ARVAMUS

Peatoimetaja HANS VÄRE, arvamustoimetaja KARL-EDUARD SALUMÄE

”TITTAAN

«Kui keegi arvab, et saab võimule ning hakkab nüüd igalt poolt minu luukeresid leidma, siis ta eksib sügavalt. Neid lihtsalt pole!»

TAUNO TUULA,

Viljandi volikogus opositsiooni jääva Reformierakonna üks kohalikke võtmefigure (Sakala, 24. oktoober)

VABA MÕTE

Kolme Krossi vahel

Nädal tagasi, kui vahetult enne valimisi avastati, et Interpol on Isamaa ja Res Publica Liidu (IRL) Tallinna linnapea kandidaadi Eerik-Niiles Krossi tagaotsitavaks kuulutanud, levis kiiresti kaks versiooni, miks see juhtus.

Kõige populaarsem pakkumine oli, et tegemist on Edgar Savisaare osava trikiga konkurendi diskrediteerimiseks. Või kui just Edgari enda käsi mängus polnud, siis vähemalt on sõbrad Venemaa Föderatsiooni Föderaalset Julgeolekuteenistusest talle väikese teene teinud.

Teise teooria pooldajad ütlesid, et Kross ise on oma lindprii-kuulutuse Interpoli andmebaasi sahkerdanud, sest Venemaa vaenlasena näimine toob eestimeelsete häält.

Nii täpselt ajastatud skandaal tundub vägisi poliitikast ajendatud olevat. Ent välistada ei saa ka kolmandat võimalust, et Eerik-Niiles Kross on tööpoolest Arctic Sea kaaperdamisega seotud ning Interpol jõudis lihtsalt veendumusele Venemaa tagaotsimisalve põhjendatuses. Interpoli komisjon vaagis ju pikalt, kas Krossi-jahi väljakuulutamine on ajendatud poliitikast või mitte.

See tõstatab aga veel ühe küsimuse. Mäletatavasti teatas Kross kohe pärast nädalataguse uudispommi plahvatamist, et tema andmetel saavad riigid tagaotsitavaks kuulutamise taotlusi ise Interpoli kodulehele üles panna. Kuidas on võimalik, et endine luurekoorinaator eelnimetatud kontrollkomisjoni olemasolust ei teadnud?

HANS VÄRE,
Sakala peatoimetaja

**Näiteks kihu-
tab sise-
minister
Ken-Marti
Vaher
Krossi asja
klattimiseks
Lyoni
Interpoli
peakontoris-
se kiiru-
sega, mis
meenutab
tema
omaaegset
autojuhtimis-
stiili.**

Vandenõuteooriat edasi arendades võiks arutleda sellegi üle, et äkki ei olnudki tagaotsimiskulutus mõeldud kandideerimise takistamiseks või edendamiseks, vaid linnapeaks pürgimine hoopis selleks, et raskendada Venemaa tagaotsimistaotluse elluviimist. Tallinna meeri kinnipidamine ja Venemaale üleandmine paneks Interpoli mis tahes liikmesriigi palju põhjalikumalt järele mõtlema kui äriimees Eerik-Niiles Krossi kongipistmine.

Hea küll, see jutt kuulub pigem Kesknädala veergudele. Ent sisu poolest võiksid sinna sobida ka lood sellest, kuidas IRL-i juhid on asunud Krossi kaitsma nagu jüngrid lunastajat.

Nii näiteks kihutab siseminister Ken-Marti Vaher Krossi asja klattimiseks Lyoni Interpoli peakontoris kiirusega, mis meenutab tema omaaegset autojuhtimisstiili. Millegipärast ma ei usu, et ta käituks mõne teise sarnases olukorras eestlase abistamiseks sama jõuliselt.

Ka kaitseminister Urmas Reinsalu paralleel Krossi ja Liibanonis rõõvitud jalgratturite vahel ei kannata kriitikat. Kui jalgratturite elu oli tõelises ohus, siis Krossil on praegu ainult reisimine piiratud. Muide, kaitseministri nõunikuna töötamine annab Krossile võimaluse saada diplomaatiline pass, mis reisimise tunduvalt turvalisemaks teeb.

Nüüdseks tunneme kolme erinevat Eerik-Niiles Krossi: luurajat, ettevõtjat ja poliitikut. Paraku seab tema esimene tegevusala piirid viimasele. Kui Arctic Sea ära langeb, ilmub või ilmutatakse midagi uut asemele. Spioonimine ei lase kunagi päriselt lahti.

Ettevõtjat ei pruugi see eriti segada, vahest tuleb ise- gi kasuks. Ent poliitik, kelle minevikus klõbiseb kapitaal luukeresid (isegi kui need on väljamõeldud), on ta liiga kergesti rünnatav, et tõusta päris tippu. Riigimees peab saama avameelselt rääkida kogu oma elust, mitte hoidma memuaare luurajate Valhallas avaldamiseks.

Nädala foto. On põhjust tähistada

Kohalikel valimistel nii Viljandimaal kui kogu Eestis enim võite kogunud Isamaa ja Res Publica Liit (IRL) edestas Viljandis Reformierakonda ja Sotsiaaldemokraatlikku Erakonda. Küll napilt, ent siiski.

Suure panuse andis sellesse IRL-i Viljandi linnapea kandidaat Ando Kiviberg (paremal), kes kogus 809 häält. Valimistulemuste selgumise järel koos erakonnakaaslase, linnavolikogu esimehe kandidaadi Harri Juhani Aaltoneniga (vasakul) Sakala keskuse restoranis ostu sooritanud Kiviberg pidas viisakamaks šampusepudelid selja taha peita. Aaltonen aga ei varjanud, et tähistamiseks on põhjust. (Sakala)

NÄDALA NÄGU

Tahetud mees

SEDA NÄGU SOOVISID sel nädalal Viljandis näha nii Isamaa ja Res Publica Liit (IRL) kui Reformierakond. Sotsiaaldemokraatide kohalik juht Randel Länts (pildil) alustaski esmaspäeval mõlema erakonnaga koalitsiooniläbirääkimisi, kuid järgmise päeva pärastlõunaks olid nii sotsid kui IRL oravad mängust kõrvale jätnud. Järgmine võimuliit koosneb Viljandis valimised võitnud «sinistest» ja «punastest».

Ehkki kolm nimetatud erakonda kogusid häält peaaegu võrdselt ja said kõik 27-liikmelisse linnavolikokku kaheksa mandaati, on sotside koalitsiooni pääsemine suur saavutus ning Länts mängis selles

siinse esinumbrina väga tähtsat rolli.

Randel Läntsi isiklik tulemus 453 häält ei ole linna-peakandidaadi kohta siiski midagi märkimisväärset. Juhul kui ta unistab näiteks linna- või riigikogulase kohast (ja miks ta ei peakski seda tegema), tuleb järgmistel valimistel kindlasti suurem noos püüda.

KARL-EDUARD SALUMÄE

KOMPVEK

«Suvine pillimäng Herfordi hansapäevadel võib põhjustada linnavalitsuse kukkumise sүgiseses Viljandis.»

Veiko Šmidt kommentaar juhtkirjale
«Opositsiooni proovikivi»

Nädala parima sakala.ajaleht.ee kommentaariumisse oma nime all postitatud arvamus eest maksab Sakala 10 eurot puhtalt käte. Kui näed siin oma netikommentaari, võta honorari saamiseks ühendust aadressil karl.salumae@ajaleht.ee

NÄDALA HÄBI

Kukkugu või pähe

Võiks ju arvata, et kui tühjalt laguneva maja seisukord on muutunud sääraseks, et aken pudeneb tee peale, on tegu eriolukorraga. Viljandi linnavalitsuse majandusameti suhtumine seda aga ei kinnita.

Ehkki Laidoneri plats 8 hoone viimaselt korruselt kukkus aken kõige täiega tänavale puruks ja üks viljandlane sõitis sellest autoga üle, teatas majandusameti linna- majanduse spetsialist Toomas Vilberg leheveergudel, et linn erakätesse kuuluva hoone ümber ohu eest hoitavaid silte ja piirdeid pane- ma ei hakka. «See on kinnistu omaniku kohustus ja kui midagi juhtub, siis tema ikkagi vastutab. Ega silte niisama jagata, keegi peab selle kinni

maksma,» põhjendas ta. Ette- kirjutus on Vilbergi sõnul tehtud.

Selge see, et linnavalitsuse sekkumine tähendaks lisakulu. Ent on ju teada, et sündmүgүis oleva maja omanikku Virgo-Jürgen Runstükki ei õnnestu tabada ning on peh- melt öeldes naiivne uskuda, et too võlgades mees ohu likvideerimiseks midagi ette võ- tab.

Tähtis pole mitte see, kes õnnetuse korral süüdi jääb, vaid see, kuidas õnnetust ära hoida. Praegu ütleb majandusamet oma suhtumisega sisuliselt, et kukkugu inimestele kas või selle lobudiku katus pähe, aga linn sildi- ja piirde- raha välja ei käi.

KARL-EDUARD SALUMÄE

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

2453,62

Viljandi valimiskomisjoni otsusega maksti viie valimisjaoskonna juhtidele töötasuks kokku 2453,62 eurot. Töö hulgast olenevalt said juhid 300—640 eurot.

Võimuliidu loojad alles kaaluvad nimesid

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

Viljandis koalitsioonikõnelusi pidavad Isamaa ja Res Publica Liit (IRL) ning Sotsiaaldemokraatlik Erakond on võimuleppe ettevalmistamisega lõpusirgel ning ütlevad lähipäevil välja, keda nad näevad tulevaste abilinnapeadena.

Esialgu on kindel vaid see, et valimised võitnud IRL nimetab linnapeakandidaadiks suurima häältsaagi kogunud Ando Kivibergi. Sotsiaaldemokraatide privileegiks jääb seega volikogu esimehe koha täitmine ning sellele ametikohale tahetakse kinnitada Randel Länts.

Ühtlasi on kokku lepitud, et mõlemad nimekirjad saavad endale ühe abilinnapea koha. Volikogu aseesimehe positsioon jääb IRL-ile. Kas poliitiline linnavalitsus jääb kaheksaliikmeliseks nagu seni või muudetakse see veidi väiksemaks, on veel lõplikult otsustamata.

Nii Kiviberg kui Länts rõhutasid, et kõigepealt tahavad nad koalitsioonilepingu koostamisele joone alla tõmmata ning alles seejärel nimede kinnitamise juurde asuda.

Sakala andmetel on sotsiaaldemokraadid isekesis abilinnapea kandidaadi juba välja valinud, kuid nad ei ütle tema nime enne, kui ka partnerid on oma aruteludes samale maale jõudnud. IRL-i puhul on põhiküsimus selles, kas senisele abilinnapeale Ardo Agasillale antakse voli jätkata või määratakse tema asemele keegi teine.

Ando Kiviberg

ELMO RIIG

PARANDUS

Eilses artiklis «Lapsed kipuvad teel surmaga mängima» oli kirjas, et ülemkonstaabel Kerli Kaldmaal tuli hiljuti lahendada enesetapjalikku juhtumit. Praegu Kerli Kaldmaa enam politseis ei tööta. Tema kommentaar pärines Facebooki postitusest, mis kirjeldas varasema sündmuse. Reporter Egon Valdaru palub vabandust.

Eesti Keskkonnateenuste lääne regiooni tänavahooldusmeister Janno Laht seisab Saksamaalt toodud soolal, mis ootab Viljandi tänavatele puistamist.

MARKO SAARM

SOOL

Tänavahooldaja lubab talvel tulla

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotah@ajaleht.ee

Hiigelkoorem soola katusse all ootamas ning masinad korda seatud, on Viljandi tänavate heakorra eest hoolitsev ettevõtete talve tulekuks valmis.

Eesti Keskkonnateenuste lääne regiooni juhataja Jaan Viljas ütles, et tavapärase talihooldaja jooksul kulub Viljandi tänavatele soola umbkaudu 800 tonni, kuid mõeldes eriti libedale talvele, on seda puistmaterjali valmis varutud 1000 tonni.

Lisaks soolale on tänavahooldusfirma laos ootamas 150 tonni graniitküllustikku ja 300 kuupmeetrit purukruusa.

«Loodame, et kogu seda puistmaterjali ei pea me kevadeks ära kasutama, aga samas ju ei tea, milline talv tuleb,» lausus Viljas. «Ühtlasi oleme arvestanud, et müüme seda väikeste koguste kaupa

eraisikutele ja firmadele, kui nad selleks soovi avaldavad.»

Nagu Viljas ütles, ostis Eesti Keskkonnateenused algavaks talveks Viljandisse uue väikse traktori, mis hakkab hooldama bussipeatusi, ohutussaari ja teisi kitsaid kohti. Juurde ostetakse suur traktor koos lumefreesi ning raske sahaga.

«Teised meie masinad on universaalsed, mida kasutame ka suvistel hooldustöödel,» lausus Viljas. «Talveks kohandame need lume- ja libedusetõrjeks. Varasemast on kolm autot ehk soolapuisturit koos sahkadega, kuus traktorit, kaks frontaaladurit ja üks väike lumepuhur.»

Olgu masinad millised tahes, ilma inimesteta nendest erist kasu pole. Viljas lausus, et algavaks hoojaks suurendas ettevõtte tänavahooldes meeskonda nelja võrra, kokku 11 töötajani.

«Meie pärast võib talv tulla,» kinnitas ta.

Eesti Keskkonnateenuste lääne regioonil on Viljandis hooldada 98 kilomeetrit tänavaid, 26 389 ruutmeetrit parklaid, 86 bussipeatust, 9600 ruutmeetrit kõnniteid, 82 ülekäigurada ja 19 ohutussaart.

Viljas rääkis, et tänavahooldajate seisukohast on kõige tülikam lumeta libeduse tõrje, seda just sügise üleminekul talveks, kui mõnes kohas on õhuniiskuse mõjul märkamatu tekkinud must jää. Lumega on lihtsam — see on kohe näha ja parem kõrvaldada, kui just lumetorm ei kimbuta.

«Ehkki ka sel sügisel on juba külmakraadid valitsenud, pole me pidanud veel kuhugi soola puistama,» märkis ta.

Talve jooksul koguneb tänavatele palju kõikvõimalikku sodi, mida hooldusfirma peab kevadel koristama hakkama. Viljas hindas, et tavaliselt kogutakse talisodi kokku 600—700 tonni, aga mõnikord ka rohkem.

Nukud on näitusel rohkem kui nukud

TIINA SARV
tiina.sarv@ajaleht.ee

Eile avas Resa Tiitsmaa Kondase keskuses oma näituse «Mõttemängud nukkudega».

Sellest on möödas kakskümmend aastat, kui türilanna Resa Tiitsmaa korraldas Viljandis esimese nukunäituse. Tollal ei olnud kunstnikunukud veel kuigi levinud. Haruldased on need praegugi nagu ainulaadne looming ikka.

Kakskümmend aastat tagasi oli nukkudele ilus aeg: Meeri Säre, Mare Hundi ja Tiia Toometi eestvõtmisel pandi alus Tartu mänguasjamuuseumile. Kuigi muuseumi mängunukud on enamasti teist laadi, olid nukud populaarsed ja au sees ning näitusele ilmunud kunstnikutöö lisas asjale veelgi vürtsi.

Praegust väljapanekut tutvustavas tekstis on öeldud, et Resa Tiitsmaa tõi meie nukumaailma uue arusaamise ning see sai juhtuda tänu sel-

lele, et ta ei teadnud nukukunstist suurt midagi. Tegi lihtsalt oma loomingut, kuni seisis küsimuse ees: kuidas loodut nimetada? Ja leidis, et mõiste «nukk» võib olla palju laiem kui lihtsalt lapse mänguasi. Paljude arvates ongi tema kunst mõeldud pigem täiskasvanutele.

Resa Tiitsmaa dekoratiivsetel karakternukkudel on alati rääkida oma lugu. Kunstnik on öelnud: «Osaliselt olen loomade ja putukate kaudu andnud edasi inimesele omaseid jooni. Võib ka öelda, et näen elu enda ümber kui muinasjuttu.»

Seekordsed mõttemängud on paljus inspireeritud autoriperest, tema emast ja isast, ning see annab kõigele südamliku ja intiimse varjundi.

Sel ajal, kui kunstnik näitust Kondase keskuse teisel korrusel üles pani, käis seal mitu professionaalset kunstnikku, kes ei varjanud oma vaimustust Resa Tiitsmaa ainulaadse ja mitmekülse ande vastu.

Näitus jääb avatuks 12. detsembrini.

Kunstnik on istet võtnud oma perekonna ees. Sinna kuuluvad ema, väike Resa ja meremehest isa.

MARKO SAARM

Navesti küla talu võis süttida kurja käe läbi

Kolmapäeva hommikul Navestis suure leegiga põlenud ning ahervaremeks muutunud tühi talumaja võis süttida kellegi kurja käe läbi ning kurjategija leidmiseks on alustatud uurimist.

Kriminaalmenetlus on algatatud paragrahvi alusel, mis käsitleb võõra asja rikkimist või hävitamist. Seejuures rõhutavad nii päästeteenistus kui prokuratuur, et süütamine käib hoopis teise paragrahvi alla.

Senist uurimise seisu võib praegu ainsana kommenteerida prokuratuur, kuid mingeid seletusi selle kohta, mis faktid annavad alust kahtlustada võõra maja hävitamist, prokurör ei jaga.

Prokuratuuri pressiesindaja Kristina Kostina sõnul on kriminaalmenetlus algusjärgus ning uurimise käigus kontrollitakse erinevaid versioone. «Sellest tulenevalt võib ka uurimise lõpuks kvalifikatsioon muutuda,» teatas ta ja lisas, et eelseks ei olnud kedagi kahtlustatavana üle kuulatud.

Suure-Jaani vallas Navesti külas avastati tühjana seiseva taluhoone põleng kolmapäeva varahommikul kella poole kuue ajal. Kui päästjad kohale jõudsid, oli maja lausleekides ja selle katus sisse kukkunud.

On teada, et majas alaliselt ei elatud, kuid omanikud käisid seal nädalavahetustel. (Sakala)

Eerikad takistavad noori suitsumehi

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Viljandi gümnaasiumi värske maja ümbrusse pandi prügikastid, millest iga ülasos on suur tuhatos. Seda märgates oli loodusemees Peep Tobreluts sügavalt nõrduinud, sest kuigi osa õppureid on täisealised, ei tohiks tema meelest suitsetamist sel kombel propageerida.

Ta pöördus maja ehitanud Riigi Kinnisvara aktiivselt poole. Paraku ei vastatud sealt tema järelepärimisele. Et olukorda lahendada, hiilis Tobreluts öö varjus maja juurde ja kattis kaks tuhatoosi eerikataimedega.

Lõpuklassis õppiv Kris Süld leidis, et Tobreluts seisab õige asja eest. «Gümnaasium ning tubaka- ja alkoholitooted ei käi kokku. Ma ei tea, miks üldse on gümnaasiumi juurde pandud prügikastid, millel on tuhatos. Leian, et see on vale. Kui neid taimi märkas, arvasin, et see tuhatoside varjamine oli kooli kätetöö,» rääkis ta.

Viljandi gümnaasiumi direktori Ülle Luisu selgitust mööda ei olnud tuhatoside paigaldamine mõeldud suitsetamise õhutamiseks.

«Puitterrassiga ümbritsetud koolimaja asub linna ruumis ning on vaid mõtteliselt piiratud. Selle ümber uudistajaid ja jalutajaid on palju ja kahtlemata on nende seas ka suitsetajaid, seega oleks ohtlik, kui konisid niisama prügikasti pillutaks,» selgitas Luisk.

Tema sõnusti räägiti õpilastele, et nende suitsetamist ei aktsepteerita. «Koolimaja ees, kus terrassi ei ole, vaagisime Tobrelutsu tehtuga sarnanevat lahendust. Uljaspäise ja tarmuka mehena jõudis ta ette. Meiega ta asja arutanud ei olnud,» tõdes kooli juht.

Puitterrassile on direktori sõnusti kavas panna infosildid, et kooli territooriumil ei suitsetata.

«Meie koolis on lapsevanemate nõukoda, mille kaudu on võimalik ideid vahendada,» lausus Luisk. «Ühist inforuumi kasutades on kindlasti lihtsam jõuda heade lahendusteni ning leida nende elluviimiseks ka ressursse.»

Pimeduse varjus jõudsid koolimaja prügikastide peale kaunilt õitsvad eerikad.

Eha Saetalu (vasakul) on Elvi Juuraku isiklik abistaja. Neljapäeval näiteks tõi ta oma naabruses elava Klienti Kildu külast Viljandisse ortopeedi juurde. Juurak palus Saetalul võtta kooki, mille ta päev varem külalis- te ootuses küpsetas.

MARKO SAARM

PROJEKT

Isikliku abistaja teenus üritab jalgu alla saada

KETLIN BELJAEV
ketlin.beljaev@ajaleht.ee

Projekt, mis pidi Viljandimaal käivitama isikliku abistaja teenuse, lõpeb koos oktoobriga. Kuidas liikuma lükatud vankrit edasi vedada, pole veel selge.

Teenuse mõte on tuua nägemis- või liikumispuudega inimesed koduseinte vahelt välja: sõidutada neid poodi ja arstile, teinekord ka teatrisse või ekskursioonile. Samas ei ole abistajal kohustust panna kätt külge kliendi kodustele töödele.

Kui seni said mittetulundusühingu Teeme eestvedajad Jaanika Toome ja Epp Johani poolteist aastat kestnud projekti jooksul tegutseda tänu Eesti-Sveitsi koostööprogrammi vabaühenduste fondi ja kodanikuühiskonna sihtkapitali rahastamisele, siis nüüd seisavad nad lõhkise küna ees.

Päästja postiljon

Toetussumma oli 40 421 eurot, aga edaspidi peaksid teenuse eest suures osas tasuma selle tarbijad ehk abivajajad. Heal juhul panevad öla alla omavalitsused, kellega Teeme on seni koostööd teinud. Näiteks on leping Abja, Kõo ja Karksi val-

la- ning Võhma linnavalitsusega.

Seda, kuidas ilma projekti-rahata edasi minna, arutas töörühm kolmapäeval Peetrimõisa villas. Kuigi arvud näitavad, et abistatavaid ja abistajaid ei tekkinud just palju, vastavalt 15 ja üheksa, pole tegelik abivajajate hulk teada.

Projekti juht Jaanika Toome tõdes, et lootus oli näha aktiivsemat teenuse kasutamist. «Paljud, kes tundusid projekti kirjutamise ajal võimalikud kliendid, saavad ise hakkama,» lausus ta. Et suur osa ei küsigi abi, oleks Toome sõnul tarvis kogu maakonnas üles leida need inimesed, kes võiksid vajada isiklikku abistajat.

Külades valitsevast olukor- rast oskas kõige parema pildi luua Tuhalaanes elav ja kümnesse külla posti vedav Viivika Sarv, kes on ühtlasi Karksi valla sotsiaalnõunik. Lisaks postile tuleb tal tihti klientidele viia ravimeid, leiba, saia, kassitoitu ja mis kõige tähtsam — inimlikku soojust.

«Õudsel on seda abi vaja, sest inimesed on külades üksinda. Ta istub aknal ja ootab postiljoni,» rääkis Sarv. Naise sõnul on sedagi ette tulnud, et lapsed tellivad maal elavale vanemale lehe puhtalt kindlustunde pärast: vähemalt postiljon jõuab üksiku vanainimese juurde peaaegu iga päev.

Klientide abistamise tõttu

pikeneb Sarve tööaeg rohkem kui sajakilomeetrisel postiritingil poolteise tunni võrra. Ta teeb seda heast tahtest ega soovikski end väga lepinguga siduda. «Teen siis, kui saan. Kui kliendid teavad, et saan selle eest ka väikese lisaraha, hakatakse kellaajaliselt nõudma.»

Noored Soomes

Eha Saetalu on üks üheksast Viljandimaal teenust pakkuvast isiklikust abistajast, kes osaleb mittetulundusühingu Teeme projektis. Et talle ei olnud abistamine võõras ka enne projekti algust, ei tunne ta, et oleks selle aja jooksul midagi väga teistsugust teinud. Lihtsalt nüüd kaasnes väike lisasumma.

«Mõne euro ikka juurde saan. Auto ja bensiin kuluvad, aga tulen ots otsaga kokku,» rääkis pensionär.

Üks tema kliente on naabruses elav Elvi Juurak, kelle põhiseltsiline on koer Miki. Kuigi kahe elamise vahe on mõnisada meetrit, ei käi Saetalu Juuraku juures iga päev. Nad helistavad hommikuti ja kui vaja, sõidavad koos linna.

Tütretütar, kellega koos Juurak varem elas, läks koos oma perega Soome. Kuigi ka Kilingi-Nõmmel elav tütar käib igal võimalusel abis, on Juuraku sõnul ikka hea, kui kodu lähedal on keegi, kellele loota saab.

Sada eluaastat ei takista kogu perele kartuleid koorimast

ÜLLAR PRIKS
yllar.priks@ajaleht.ee

Eile tähistas oma sajandat sünnipäeva Sammaste külas elav Selma Varblane. Tähtpäeva puhul käisid Halliste valla esindajad Lillaku talus õnnitlusi jagamas ning kohvi ja kooki mekkimas.

Kui vallavanem Andres Rõigase ja sotsiaaltöötaja Monika Errelisega tuppa astusime, oli Selma end juba kenasti diivanile istuma seadnud. Jutulõnga otsa võttis enda kätte siiski sünnipäevalapse tütar Aime Kiik. Kuigi Selma tervis olevat väga hea ning peale vitamiinide ja igaõhtuse kohustusliku viinapitsikese ta muud vormis püsimiseks ei vajavat, on aastatega kuulmine väga kehvas jäänud.

Kogu elu ränka tööd teinud Selma Varblane on sündinud Penujas. Viljandisse tuli ta elama õitsvas noorukieas. Siit leidis ta endale abikaasa ning neil sündis viis last: kolm poega ja kaks tütart. Keerulistel aegadel tuli kraavipervelt lehmadele

heina niita ning perele rõivadki selga õmmelda. Kahjuks võttis mehe tema parimas eas tuberkuloos ning ka pojad on manala teele läinud.

Kõrgest east hoolimata ei malda Selma praegugi käed rüpes istuda ning koorib leibkonna seitsmele suule ise kartulid. Varem armastas ta palju lugeda, teinekord hommikuni välja. Viimasel ajal aga eriti mitte. Mitte nägemise pärast — lehe pealkirju loeb ta seniajani prillideta —, lihtsalt väsimus on kergem tulema.

Tütar teadis ka rääkida, et Selmal on väga hea uni. Magama läheb ta varakult ja põõnab hommikuni jutti. Vahel on öösiti siiski kuulda ema tasast astumist — siis, kui nälg ootamatult peale tuleb.

Kindel rituaal on igahommikune kohvitamine. Sooja joogi sisse soovib Selma oht- ralt suhkrut, muidu ta magusat väga ei armasta. Juubila- ri lemmikute hulka kuuluvad hoopis suitsusink ja soolasil- gud.

Päevad veedab Selma ak- nast pere tegemisi jälgides. Teinekord käivad lapselap- sedki külas. Neid on Selmal neliteist.

Selma Varblane peab oma pika ea saladuseks tegusat eluviisi.

Elumaja kaotas põlengus katuse

Kolga-Jaani vallas Lalsi külas süttis neljapäeva pärastlõunal elumaja ning selleks ajaks, kui päästjad kohale jõudsid, põles see juba lahtise leegiga.

Majas elanud üksikut naist polnud õnnetuse ajal kodus ning kui põleng avasta- ti, käisid leegid osaliselt lagu- nened hoonest välja. Menet- lusinspektori hinnangul oli tulekahju alguse saanud jä- relevalveta jäetud ja väga katkise pliidi kütmisest.

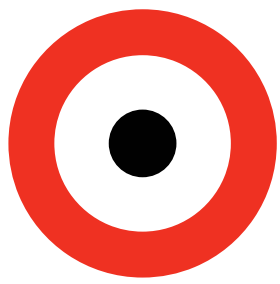
Kolga-Jaani vallavanema Kalevi Kauri sõnul elas nai- ne suurema osa ajast lähedu- ses naabri juures ning seal on ta ka pärast põlengut. Vald kavatses naist aidata rõivas- te ja jalatsitega.

Põlengut saadeti kustuta-

ma kutselised komandod Viljandist ja Põltsamaalt ning vabatahtlikud päästjad Kolga-Jaanist.

Ehkki vabatahtlike rea- geerimisega on kõige pikem, jõudsid nemad põleva maja juurde esimesena, sest Põlt- samaalt on Lalsini 25 ja Viljandist 45 kilomeetrit. Paar aastat tagasi kutselise ko- mandota jäänud Kolga-Jaani- ga on vahemaa kümme kilo- meetrit.

«Keset tööpäeva alguse saavad põlengud on meile kõige keerulisemad, aga me saime hakkama,» sõnas Kolga-Jaani vallavanem Kalevi Kaur, kes ka ise vabatahtlike seas kaasa lööb. «Näiteks mina olin sel ajal hoopis Paides.» (Sakala)

KLICK

SINU DIGIPOOD

AVAMISHINNAD

Viljandis 26.10.-03.11.

Parim sülearvuti pakkumine!

-40%

Compaq Presario CQ58-325sr

ekraan 15.6"	AMD Dual-Core E1-1200	kaal 2,45kg	Windows 8
mälu 4GB	kõvaketas 320GB	aku tööaeg 6:25	

299.-
kuumakse alates 48 kuud **7.57€**
~~499€~~

- AMD Radeon HD 7310 graafika
- DVD-kirjutaja • WiFi • 3xUSB • HDMI • VGA

Võimsa sisuga sülearvuti tööks ja meelelahutuseks!

DELL Inspiron 15 (3521)

ekraan 15.6"	Intel Core i3 3220U	Windows 8
mälu 6GB	kõvaketas 750GB	Radeon HD 7670M graafika
aku tööaeg 4:00	kaal 2,25kg	

499.-
kuumakse alates 48 kuud **12.63€**
~~699€~~

suurepärase värvidega TrueLife LED ekraan
1GB graafikamälu • DVD-kirjutaja • WiFi
Waves MaxxAudio® 4 helisüsteem
Bluetooth 4.0 • 2xUSB3.0 • 2xUSB2.0 • HDMI

Kvaliteetne tahvelarvuti nüüd eriti hea hinnaga!

Lenovo 7" IdeaTab A1000L

OS Android 4.2	protsessor Dual Core 1.2GHz	mälu 8GB	ekraan 7" 600x1024	aku kestvus 7 tundi	kaal 340g
--------------------------	---------------------------------------	--------------------	---------------------------------	-------------------------------	---------------------

99.-
kuumakse alates 48 kuud **1.59€**
~~159€~~

TAHVELARVUTI

Kingiks EOSi koolitus algajatele ning kiirematele ka raamat „Paremad pildid“ koguväärtuses 138€!

Canon EOS 1100D + EF-S 18-55 DC III

339.-
kuumakse alates 48 kuud **8.58€**
~~599€~~

resolutsioon 12 MP • HD video 720p, 30fps
3 k/s sarivõte • ISO tundlikkus kuni 6400
63 alaga iFCL särimootmisüsteem

Õhuke, kiire ja kompaktne!

Samsung ATIV Book 9 Lite

ekraan 13.3"	AMD Quad-Core A6-1450	Windows 8
mälu 4GB	SSD 128GB	Radeon HD 8250 graafika
kaal 1,44kg	aku tööaeg 8:00	

599.-
kuumakse alates 48 kuud **15.16€**
~~899€~~

mittepeegelduva pinnaga ekraan
kuni 1980 MB graafikamälu
WiFi • Bluetooth 4.0
USB3.0 • USB2.0 • microHDMI • miniVGA

Usaldusväärne ja mugava klaviatuuriga Dual-SIM telefon!

Nokia Asha 205 Dual-SIM

ekraan 2,4" (6cm)	kõne-/ootaeg 11/891 tundi	kaal 94g
--------------------------------	--	--------------------

59.-
kuumakse alates 48 kuud **0.79€**
~~79€~~

MOBIILTELEFON

Kõrge kvaliteedi ja võimsuse tippklass!

DELL Inspiron 15R (5521)

ekraan 15.6" FullHD	Intel Core i7 17-3537U	Windows 8	kaal 2,32kg
mälu 8GB	kõvaketas 1000GB	Radeon HD 8730M graafika	aku tööaeg 8:00

799.-
kuumakse alates 48 kuud **20.23€**
~~1199€~~

mittepeegelduva pinnaga FullHD ekraan
Waves MaxxAudio® 4 helisüsteem
2 GB graafikamälu • WiFi • Bluetooth 4.0
2xUSB3.0 • 2xUSB2.0 • HDMI

Naudi piiramatuid võimalusi!

Samsung Galaxy S4

OS Android 4.2.2	protsessor Quad-Core 1.9GHz	mälu 16GB	ekraan 5" 1080x1920	kõne-/ootaeg 17/350 tundi	kaal 130g
----------------------------	---------------------------------------	---------------------	----------------------------------	--	---------------------

499.-
kuumakse alates 48 kuud **12.63€**
~~699€~~

4G CORNING Gorilla Glass

Üks erakordne seade, neli lahendat asendit!

Lenovo IdeaPad Yoga 13

Intel Core i5 3337U	SSD 128GB	kaal 1,54kg	aku tööaeg 8:00
---------------------------	---------------------	-----------------------	---------------------------

849.-
kuumakse alates 48 kuud **21.49€**
~~999€~~

Windows 8
13,3" puutetundlik HD+ IPS ekraan
4GB mälu • Intel HD 4000 graafika
WiFi • Bluetooth 4.0 • USB3.0 • USB2.0 • HDMI

Kiirematele kingiks raamat „Paremad pildid“!

Canon IXUS 132

109.-
kuumakse alates 48 kuud **1.49€**
~~149€~~

DIGIKAAMERA

16 MP • 8x opt. suum, lainurk, (28-224mm)
16x ZoomPlus • 2,7"/6,9cm ekraan
720p HD video. Eraldi videonupp
nutikas automaatrežiim (32 stseeni) ja lõbusad filitriefektid

LED LCD-TV GRUNDIG 32VLE5322

ekraan 32" 80cm	A energiaklass
LED	USB VIDEO MKV DivX HD MP3 JPG
Full HD 1920x1080p	DVB-T/C/S2 digituunerid
200Hz PPR	

299.-
kuumakse alates 48 kuud **7.57€**
~~439€~~

Kirka ja detailse FullHD pildiga teler!

LED LCD-TV SAMSUNG 42F5000

ekraan 42" 107cm	DVB-T/C digituunerid
LED	USB VIDEO DivX MP3 JPG
Full HD 1920x1080p	A energiaklass
100Hz CMR	

449.-
kuumakse alates 48 kuud **11.37€**
~~639€~~

Parim 42" teleri pakkumine!

LED LCD-TV GRUNDIG 46VLE630

ekraan 46" 117cm	DVB-T/C digituunerid
LED	USB VIDEO MKV DivX HD MP3 JPG
Full HD 1920x1080p	A energiaklass
100Hz PPR	SmartTV

549.-
kuumakse alates 48 kuud **13.90€**
~~849€~~

Paljude võimalustega suur nutiteler!

• Smart TV app'id: Facebook, Youtube jn.

Tähelepanu: Järelmaks on finantskohustus. Enne järelmaksu lepingu sõlmimist tutvuge vastava teenuse tingimustega ning vajaduse korral konsulteerige asjatundjaga.

Järelmaksu pakkuja on Swedbank Liising AS. Krediidikulukuse määr on 15,01% aastas järgmistel näidistingimustel: järelmaksu summa 500 €, sisemakse 10%, tagastamise tähtaeg 2 aastat, intress 9,9% aastas, lepingutasu 19 €. Määr on arvestatud eeldusel, et põhiosa ja intress makstakse tagasi igakuiste annuiteetmaksetena. Arvutus on ligikaudne ja võib erineda Teile pakutavatest tingimustest. Soovitame tutvuda järelmaksu infoaadressil www.klick.ee/jarelmaks.

KLICK VILJANDIS: Viljandi Centrum (E-R 9-19, L 9-17, P 9-15) ☎ 6 668 166 | ✉ viljandi@klick.ee

TEEMAD

Toimetaja TIINA SARV, 433 0047, tiina.sarv@ajaleht.ee

XIX

Täna astuvad Lõuna-Eesti meeskoorid üles Tartu ülikooli aulas XIX Lõuna-Eesti meestelaulu päeval.

Sakala meeskoor on oodatud esineja paljudel üritustel.

ELMO RIIG

MUUSIKA

Sakala meeskoor teeb esimest heliplaati

TIINA SARV
tiina.sarv@ajaleht.ee

85. tegutsemisaastat alustanud Sakala meeskoor on ette võtnud suure töö: valmimas on tema esimene heliplaat.

Tänapäeval võib midagi lindistada ja plaadile kanda muidugi igaüks, Sakala mehed suhtuvad aga asjasse tõsiselt. Tallinnast kutsuti appi tunnustatud helirežissöör Tanel Klesmet ja tema käe all käib salvestamine juba kevadest saadik. Koori juhataja esimees Heino Türk ütles, et loodetavasti jääb tänane lindistus Puiatu rahvamajas viimaseks.

Plaadi materjali ongi jäädvustatud väikestes saalides Puiatus ja Paistus.

«Sobiv oleks olnud ka endi-

se maagümnaasiumi saal, aga selle kasutamise suhtes ei jõudnud me kokkuleppele,» nentis Heino Türk, viidates kõrgele rendihinnale.

Tänaõhtu kokku on seljatega viis keskmiselt kuus tundi kestnud lindistuspäeva ja plaadile tuleb 19 laulu. Seega on ühe mõneminutilise muusikapala salvestuskõlblikuks laulmiseks kulunud üle tunni aja.

«See on olnud koorile suur väljakutse, millesse kõik mehed on suhtunud väga tõsiselt. See pingutus on parandanud nähtavalt, õigemini küll kuuldavalt meie koori kõla,» kiitis Türk.

Ta selgitas, et salvestades käib lõputu lihvimine ja peensuste väljatoomine, sest kõik noodid tuleb laulda täpselt. Kui kontserdil ei panda väikest vääratust tähele, siis plaadiga on hoopis teine lugu.

Kui koori dirigentidel Mareks Lobel ja Liisi Toomsalul ning juhatusel tekkis mõte teha korralik plaad, küsiti koori liikmetelt, milliseid laule nad salvestada sooviksid. Lõpuks pandigi kava kokku nii nende kui dirigentide ettepanekuid arvestades.

Ei ole mõeldav, et Viljandi meeskoori plaadil ei kõla Juhan Simmi «Mulgimaale» — see laul võeti kava esimeste hulgas. Sisse on aga lauldud ka Rein Rannapi «Rahu», mitu populaarset ooperikoori ja muud. Lisaks koorile on mitu laulu salvestanud Sakala toptkvartett.

Pealkirja uuel plaadil veel ei ole. Siiski loodetakse tootmiseks vajalik raha kokku saada ja tööga lõpule jõuda sel aastal.

Juba kahe nädala pärast, 9. novembril, osaleb Sakala Tallinnas meeskooride võistulaul-

misel. Ta astub seal üles keskmises, B-kategoorias. Rinda tuleb pista viie konkurendiga, kelle hulgas on sellised tuntud kollektiivid nagu Eesti õpetajate meeskoor ja Forestalia.

Heino Türk meenutas esimest võistulaulmist 1988. aastal, mille Sakala võitis. Preamiaks oli kutse 1989. aastal rahvusvahelisele koorifestivalile Budapesti, kust Viljandi mehed naasid hõbediplomiga.

«See on meie ajaloo kõige suurem saavutus,» tõdes Türk.

Nüüd minnakse taas võitma. Kuidas see välja kukub, saab näha.

Enne seda, 2. novembril, annab Sakala koos Pauluse koguduse segakoori ja ansambli ühise kontserdi Sakala keskus. Joulukontsert on kavandatud juba 7. detsembriks ja see on koos Viljandimaa kammerkooriga Jaani kirikus.

Prantslasi huvitas enim vana ahi

MARE HUNT,
Kondase keskuse kunstnik

Raskelt avanevate uste ja kriuksuvate põrandatega vanas majas, kus asub Kondase keskus, juhtub ikka üht-teist.

Aga ei midagi halba, sest majas on hea aura ja Kondas valvab seal. Pigem on meie lood lõbusad.

See augusti lõpupäev oli külastajatevaene. 1. september lähenes ja inimesed valmistasid kooliks. Aiapidajad tõmbasid oma töid kokku. Kõik see mõjutas külastatavust.

Enne sulgemist saabus keskealine naine kindla sooviga vaadata ainult Kondase püsinäitust. Ta marssis taha-ruumi. Varsti aga hakkasime kuulma kolinat, mis meenutas tooli vedamise häält. Järgnes vaikus.

Mõne aja pärast läksin vaatama. Naine istus toolil ja vaatas diagonaalis üle ruumi teises seinas olevaid maale. Näitasin kahepoolseid maale ja raamatut.

Möödus veel tükk aega. Lõpuks tuli naine ja ütles, et Contra on hästi luuletama hakanud isegi eesti keeles, mitte ainult Võru murdes. Ning lahkus, tundmata huvi teiste näituste vastu.

Mõni päev hiljem tuli prantsuse abielupaar. Nad tundusid olevat pensionärid, aga ei tahtnud seda tunnistada ja ostsid kindlalt täispileti. Näitused vaatasid nad üle kiiresti, kuid pike-malt peatusid maja kirikupoolsetes ruumides. Seal hakkasid üsna pea kostma metalsed kriginad, kriginad ja kolksud.

Kui läksin õhtul aknalauke kinni panema, avastas, et ilmselt olid prantslased olnud erilisel huvitatud Eesti vanade majade küttesüsteemist. Nimelt oli ahjuuks pärani — küllap ei osanud nad

seda pärast avamist enam kinni panna.

Meie ahjude vastu on välismaalased varemgi suurt huvi üles näidanud.

21. augustil saabus meile Contra, kes oli Viljandisse jõudmiseks alustanud pikka rännakut juba varahommikul. Tema tulekul oli kaks eesmärki: osta terve pakk raamatuid «Kondas kohtab Contrat» ja minna kümne tuhande meetri jooksule ümber Viljandi staadioni — see tähendas 25 ringi.

Tundus, et luuletaja on veidi väsinud. Soovitsin tal teha enne jooksma minekut ühe tervitava uinaku meie verandal. See tal isegi õnnestus. Hiljem ütles ta, et sai sõba silmale ehk hoopis kukkus silmaga sõba alla.

KRÄGIN

Sealt hakkasid üsna pea kostma metalsed kriginad, kriginad ja kolksud.

Mida ta meil tegi ligi kolme tunni või natuke pikema-ajaga jooksul? Põhiliselt istus ümmarguse laua taga ning jõi ära kolm tassi teed, sõi ära ühe minu kahest võileivast, lisaks küpsiseid ja Läti ploome, naeris, rääkis rändamisest, poeet Veidenbaumsist, läti keelest ja paljust muust. Nagu temaga ikka, sai palju keelemängulist nalja.

Enne äraminekut ajas Contra kempus spordirõivad selga ning teatas, et tossud, mille ta oli koos sokkidega pidulikult piletimüügi ruumi ukse taha pannud, on saanud Andrus Veerpalult.

Lõpuks võttis siis Contra selga raamiga seljakoti ühes 15 raamatuga, lehvitas mahajääjatele ja lahkus, kõht valge jooksupluusi all pisut kummumas.

Sardid esitavad tuhandeid aastaid vanu laule

Oktoobri algul Rein Rannapi ja Vox Clamantise kontserdiga alanud sarjas «MuusikaSündmus» on Viljandis juba esinenud Davevik Hovanesian koos Eesti noorema põlvkonna muusikutega ning teoks on saanud suurejooneline improgala eesotsas maestro Han Benninki ja Jaak Sooääriga.

Kontserdisarja korraldaja Aivar Trallmann lubab tulevaks kolmapäevaks veel haruldasemat muusikasündmust. Nimelt laulab siis Viljandis Sardiinia vokaalkvartett Tenores di Bitti Mialinu Pira, kes kannab kolme tuhande aasta

vanust polüfoonilise, ülemhelirikka laulmise traditsiooni. Tema viljeldav *cantu tenore* kanti aastal 2005 ka UNESCO vaimsesse kultuuripärandisse.

See laulmisviis on sündinud Vahemere saarel Sardiinias ja on seal sisemaa küladest seniajani elujõuline. Mõni ekspert oletab, et sealse polüfoonilises laulmisviisis kajastuvad eluks vajalikud rituaalid, mis annavad edasi lammaste ja lehmade häälsusi ning kõikvõimalikke loodushääli. Lisandub teemakohane rahvaluulest pärit või religioosse sisuga tekst.

Tenores di Bittit peetakse

Kolme tuhande aasta tagust müstikat peitva muusika toob Viljandisse Sardiinia ansambel Tenores di Bitti Mialinu Pira.

ERAKOGU

praegu üheks selle žanri silmapaistvamaks esitajaks. Ansambli arhailine muusikatunetus, jõuline kõla ja perfektne häälestumisoskus tuginevad

poisikesepõlvest alguse saanud kooslaulmisele, mis on seotud sügava ajaloo, religiooni ja oma muusikaliste juurte tunnetamisega.

Kuigi mehed on oma kodusaares muusika tuntuimad tutvustajad maailmas, olgu märgitud, et ansambli «liignimi» Mialinu Pira on austusavaldus 1928. aastal Bittis sündinud sardi kirjanikule ja antropoloogile Michelangelo (sardipäraselt Mialinu) Pirale, kelle elu ja loometee katkes ootamatult 1980. aastal. Mialinu Pira peateoseks jäi 1978. aastal ilmunud «Mässu objekt. Sardiinia antropoloogia».

1995. aastal asutatud kvartettis laulavad Omar Bandinu, Marco Serra, Bachisio Pira ja Arcangelo Pittudu. Kõik nad on

professionaalid ja lisaks muusikaloolased. Esinemised on kvarteti viinud ka Araabia maadesse, Brasiiliasse ja Jaapanisse, Euroopast rääkimata. Väikeses Viljandiski leidub inimesi, kes on selle imelise kvarteti muusikaga kokku puutunud.

«Korraldajale anti kuulata Sardi muusika antoloogiat, kus Tenores di Bitti Mialinu Pira on loomulikult esindatud. Mitmeaastasus kõlab kvaliteetselt plaadilt mitu korda paremini kui Youtube'ist kuulates, ent elavat kohtumist ei asenda miski,» ütles Aivar Trallmann. (Sakala)

Alasti tõde hommikustes aurupilvedes

MARGUS HAAV
margus.haav@ajaleht.ee

Kes oleks võinud aimata, et nädal tagasi teati Viljandis ühes kohas täpselt, kes võidab valimised. See koht ei olnud aga peen pehme- te vaipadega ametisaal ega ärimehe uhke, kullatud pödrasarvedega tagakamber.

Kõige täpsemad ennustajad olid kogunenud hoopis ühe päevinäinud maja keldrikorru- sele. Need olid mehed, kes tunnevad üksteist aastaid. Ja nad olid platsis juba poole kaheksast — nii nagu juba paarküm- mend aastat igal laupäeval, hoolimata aastastajast või il- mast.

Paljalt pilves

Taamal on kuulda veesolinat. Õhus hõljub kerge aurupilv. Mehed on elukogenud — näi- nud nii ilma kui inimesi. Mõnel neist on üle öla heidetud lina, enamik on aga päris paljad.

«Kivi-berg võidab,» teatab üks kortsudest kintud näo, kuid säravate silmadega mees. «Kindlasti Kivi-berg,» nõustub teine, hallide vuntside kandja. «Muidugi Kivi-berg,» noogutab ka kolmas teadja ning soeb kammiga oma halle juukseka- le.

See ei ole privilegeeritud salaseltsi korriline kokkusa- mine. Tegevus leiab aset Vil- jandi linnasaunas Kaalu täna- val. Paigas, millest paljud kõn- nivad iga jumala päev mööda,

kuid mida teavad ilmselt vähe- sed. Ometi on see suurele hul- gale inimestele elu lahutama- tu osa. Ilma selleta poleks nen- de nädal täiuslik.

Ma olen ennast pesnud kaugel stepis vett meenutava pruunika ollusega. Olen käi- nud Uuralite-taguses salajas- linnas ühissaunas, kus puruks pektud aknaklaaside aseme- le paigutatud papitükkide ja ajalehtede taga paukus 40-kraadine pakane ja nurgas olid lumehunnikud ning lei- luumis kandsid raudhammas- te, vanglatõveeringute ja ar- midega kunded targu karva- mütse.

Intervjuud on tulnud teha vastu koidikuit rahvarohkes kõrtsis, kümne kilomeetri kõr- gusel lennukis ja õisel jõemat- ka köikavas katuses. Laupäe- va varahommikul ühissauna tööle minna on mulle aga täies- ti eriline kogemus.

Kui nii intervjuueerija kui intervjuueeritavad on aadama- ülikonnas, siis, olgem ausad, ei ole tõesti kellelgi midagi häbe- neda ega varjata.

Leiliruumist kirirabisse

Õösel on kületanud ja maa on veel enne üheksatki härmas. Viljandi linnasauna riietusruumis on mõõdukalt soe.

«Mina ei saa palja tagumikuga tööd teha,» teatab fotograaf Elmo, sikutab ujumispüksid jal- ga ja vaatab murelikult oma kaamerat. «Objektiiv läheb ka uduseks, kindel see.»

Elmo jääb endale truuks ning pükstest ei loo- bu. Ujumispükstega mees

torkab saunas muidugi silma täpselt sama moodi nagu kasu- kaga päevitaja südasuvel. Tule- leb tunnistada, et me ei oska aimata, kuidas suhtub selts- kond alasti mehi sellesse, kui sisse hüppab fotograaf ja ku- kub neid pildistama. Peagi sel- gub aga, et suhtub väga hästi. Ei mingeid komplekse ega va- lehäbi. Nii tänuväärsele mo- delle naljalt ei leia. Ainult ob- jektiiv, va sunnik, lähebki udu- seks.

«Mis ajalehe juurest te ole- tegi?» uurib lõbus vuntsidega elukapten ja küürib ennast sa- mal ajal, nii et vaht lendab.

Tuleb välja, et elavaloomu- line sau- naline on pä- r i t h o o p i s n a a b e r m a a-

konnast. Viljandis käinud ta pruudi pool: eelmisel õhtul olid nad koos möllanud Ajarat- ta peol. Nüüd peseb ta ennast puhtaks ja sõidab siis koju nai- se juurde. Sauna kohta pole tal midagi halba öelda, kuigi pü- sklient ta just ei ole.

Küll aga on leiliruum täis alalisi kundesid. Nemad on koos saunas käinud juba sest- peale, mil see asus ülemisel korrusel.

Mehed meenutavad möö- dunud aegu, mil üleväl sai ka vannid võtta ja peresauna telli- da. Vahetevahel viskab keegi nagu jututükks jälle sahma- ka kerisele. Leil on päris kor- ralik, kurta pole midagi.

«No me nii saja kraadi juu- res hoime ka — see on paras,» seletab üks mees ja laseb len- du järjekordse kapataie. Lais- on lahmakas, mõ- nel pole nii suurt tuba- gi.

«Hea leil on,» k i i d a b teine ja v i h t l e b mõnuga. «Kuule, viska veel, muidu ei saa arugi. Täna ha- jub soojus kuidagi eba- ühtlaselt.»

Sauna ko- hal rippuv eba- määrane tulevik teeb mehi natuke murelikuks. Põhi- mõtteliselt võib nende mu- re kokku võtta tõdemusega, et ära vanasse sauna enne sülitä, kui uus valmis. Ja nen- de poolest polekski uut sauna

vaja — ajab seegi asja kenasti ära.

Mingil hetkel kisub minul juba liiga palavaks: tempera- tuurisioot võibeleb saja kraadi- kandis. Ajan end püsti ja astun mõõdukalt sammul ukse poole. Võimalik, et mulle ainult tun- dub, nagu saadaksid mahajää- jad mind rõõmsa muigega. Mis seal salata, tunnen end enami- ku saunaliste keskmist vanust arvestades paraja poisikesena, aga see kuumus on mulle liig mis liig. Külma dušš on abiks.

Hiljem tuleb välja, et vahel minnakse leilitamiseks nii hoogu, et mõni tuleb suisa kiir- abiga ära viia.

Mehed saunas rääkisid

Jõulise välimusega Arnot kut- suvad teised Direktoriks. Tema on üks nendest, kes on samas saunas truult käinud juba aas- takümneid.

«Mulle meeldib see saun väga, olen kõigega rahul,» üt- leb ta ja näeb tõesti rahulolev välja. «Saame siin igal laupäe- val meestega kokku. Väga har- va, kui keegi puudub. Oleme oma brigaadiga alati kohal.»

Brigaadi raudvarasse kuu- lub 13-14 meest. Saun tehakse lahti küll alles kell üheksa,

kuid nemad on nagu viis kopikat platsis juba tubli poolteist tundi varem.

«Saame muljeid vahetada ja rääkida, kuidas meil nädal möö- dus,» kõneleb siira ole- misega Arno. «Enne on hea ju- tud ära ajada — saunas läheb aeg nii kiiresti. Kes jagab oma muresid, kes jutustab niisama. Väga huvitav on.»

Arno arvab, et veneaegsega

Linnasaunas on meestel leili kõrval kohustuslikud vihtlemine ja suhtlemine. Soojas ruumis tulevad puhtad mõtted.

võrreldes on maja keldrikorru- sel asuv saun kuidagi soliid- sem. Ja ruumi on seal rohkem. «All on leil parem. Kerisel on kive ka ikka vahetatud,» li- sab Arno.

Sellel laupäeval on meestel põhiteema valimised. Nad on üsna ühel meelel, et Viljandi- le oleks kõige parem uus linna- pea. Et selleks saab Ando Kivi- berg, pole kellelgi kahtlust.

Praeguste valitsejate pihta lendab kröbedaid märkusi — meestesaunas ei peenutseta.

«Ega ma seda kuradi Isa- maaliitu eriti taha, aga pean vist ise ka ikka Kivi-bergi vali- ma,» artuleb üks mees. «Ma mäletan, et Vene ajal taheti sinna vanasse aita õllesaali te- ha, aga ei saadud hakkama. Te- ma ehitas sinna muusikakesku-

se! Tegid ära, kurat, ja näe, töö- tab seni ajani. Ise ka imestan.» «See töötab jah. Aga siin teised ehitavad muudkui uju- lat ja no ei saa valmis,» sekkub tema sõber. «Kord on ikka käest ära.»

Uurin ettevaatlikult, mida arvavad mehed plaanist raja- da Viljandisse veekeskus. Ilm- neb, et selle vastu ei oleks kel- lelgi midagi. On aga päevselge, et ega selle tulekusse eriti usu- ta.

«Mis veekeskus! Katsugu enne tänavaaugud ära paran- dada!» pöörab kolmas mees. «Praegu on nii, et mine nen- desse aukudesse ujuma, kui ta- had, kurat!»

Meestel juttu jagub, teema- dest puudust ei tule. Oma sau- na saavad kätte nii tobedad eu- ronormid kui ülipüüdlikud ametnikud.

«Ei saa aru, miks just eestlased need kõige lollimad pingutajad on,» mõtiskleb ilm- selt eakaim sauna- line kelle näost vaa- tavast vastu kortsud nagu ämblikuvõrk. «Euroo- pa Liit võtab kätte ja teeb mingid lollakad normid val- mis. Pärast vaatavad ja naera- vad, et keegi ei täida. Aga näe,

loll eestlane teeb ja isegi roh- kem, kui vaja!»

Saunas kulub meestel kes- keltläbi tund. Mõnikord min- nakse jutuga nii hoogu, et pese- mise aeg jääb üsna lühikeseks. «Vahel peame sünnipäevi,» tähendab üks kavalat muigega ning lisab, et kõigest muidugi rääkida ei saa.

«Aga mida naised kodus ar- vavad?»

«No neil on hea meel, et mees saunas,» kinnitavad me- hed läbisegi. «Me läheme ju pärast koju tagasi.»

Need, kellelega juttu ajan, on niinimetatud saunaklubi tuu- mik. Kui palju aastaid nad sau- nas koos on käinud, ei mäleta täpselt enam keegi. Ja ega oska keegi öelda ka seda, miks nad harjusid just laupäeva hommi- kul kohtuma.

«No ikka kümme aastat tu- leb ära, ilmselt kauemgi,» arvu- tab üks lõpuks. «Mõni vend on juba mulla alla läinud...»

«Ikka hulka on mulla all. Ma arvan, et vast nii üheksa- kümnendast aastast käime koos,» täiendab sõber ja lisab filosoofiliselt: «Meil on nii, et kui keegi ära jääb, siis on kõi- gil kohe selge: viidi kabelisse. Käime niikaua, kui elame — ei ole siin mingit vingumist.»

Läbiloetud ajalehe paneb saunaline endale talle alla

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

«Pss!» susisesid kivid tänusõnu, kui neile lan- ges järjekordne sahma- kas sooja vett, ning lä- bi auru paistev inimfi- guur lausus, et külma vett ei tohi kerisele visa- ta, sest siis lähevad ki- vid krõps! katki ja sooja ei tule enam kuskilt.

Järgmine «Pss!» ja üks naine ronis kasevihaga lava eelviima- sele astmele. «Sidite, sidite (is- tuge, istuge — toimetus),» ütles ta juba kuumust nautivale sau- nalisele, kes talle ruumi asus tegema.

«Tsahh, tsahh, tsahh...» oli ainuke heli, mis leiliruumis järgmistel minutitel kõlas.

Varakult platsis

Esimesed naised olid saabunud juba siis, kui saunas käis veel koristamine — mehed olid hommikuse leilisatsi enne kätte saa- nud. Nad ootasid eesruumis tükk aega, sügismantlid üll. Vaa- tasid kümne minuti takka kella ja käisid vahepeal ust katsumas.

Mõni naine oli kohale sõit- nud taksoga — igal neljapäeval võtab taksojuht nad kodust peale ja pärast viib tagasi ka, et nad ei peaks kuumahahaga mööda linna ringi uitama.

Teistes saunalistes on nii- sugune luksust vahel isegi pisut kadedust tekitanud. «Ei tea, kas neil on raha liiga palju? Ise pensionärid!»

Selliseid asju vaadatakse saunaliste sõnul ikka. Teine- kord piilutakse isegi poekotti ja siis on pärast linna peal aru- tamist, kuidas üks või teine saab endale nii kallist kraami lubada. Küll see, kes on varem müüjana töötanud, juba teab.

Juttu heakorrast kassini

Sel neljapäeval sauna kogune- nud võtsid aga jutuks Viljandi väljanägemise. Keegi kurtis,

kuidas lisaks konide mahapil- dumisele valatakse autodest tee peale suitsutuhka. Teisel olid pinnuks silmas puulehed, mida kiriku kõrval tänaval kee- gi tähele ei pane.

«Pargitakse oma auto ära ja seda ei nähta, et tee kõik masi- na alt lehti täis sadanud. Pen- sionärid käivad küll, rehad käes, ja riisuvad, aga noored ei taha seda mitte teha. Varem riisusin ise ka, kuid siis hakka- sid jalahädad kimbutama.»

Üks naine nentis noorte mainimise peale, et nood page- vad ju kõik välismaale — Ees- tis lihtsalt ei saavat endale mi- dagi lubada. Kellel saunalis- test olla poeg välismaal, kel jäl- le väimees Soomes, Roots- is ja Norras õnne proovimas käi- nud, kuid nüüd taas Eestis pe- re lähedal tagasi.

Kui ühiskondlikel teema- del kõnelemise ajal oli mõni saunaline morni näoga ega öel- nud sõnagi sekka, siis mure sauna tuleviku pärast käis läbi suurema osa 19 saunalise suust.

«Mul on kodus ka saun, aga ikka tulen neljapäeviti siia,» poetas selga vastu seina toetav mütsiga naine lava tagumisest pimedast nurgast. Ega see ruum tema sõnul must ole. Lei- liruumi tumedale puidule jää- nud rohekas varjud näitavat vaid seda, et saun on kasutusel.

«Siin käid ära nagu lupsti. Kodus on vaja lapselapsed puhtaks pesta ja pärast veel koristada ka.»

Tuli välja, et koristamisest ei pääse tegelikult ka linnasa- nas. Päris hästi teati, kes enda järelt vihalehed kokku korjab, kes mitte. Üldiselt aga käiakse linnasaunas seltskonna pärast ja kui keegi on puudu, on järg- mine kord kohe arupärimis.

«Tema on uus, teda me ei tea,» tähendas daam, kes ei loo- bunud oma kaabust isegi lei- likuumuses. Too uus oli muidu olnud Inkeri maja sauna kun- de, aga et seal käib remont, tu- li ta end puhtaks küürima lin- nasauna.

Uute vastu polnud vanadel olijatelt midagi. Põhimure oli, et sauna kinni ei pandaks. Üks

naine teatas, et tal on isegi välja lõigatud ajaleheartik- kel, milles linnaametnik ütles: kui see saun kinni p a n n a k s e, teeme uue.

Ajalehe, mille teemad saunas tub- listi aru- mist leidsid, toovat hommikul koju postipoiss.

«Kell pool seitse ta tuleb. Teinekord polegi poiss, vaid hoopis naine. Igatahes teeb esi- mese ukseprõmmi postiljon. Sellest on teada, et uudised saabusid. Tema tuleku peale läheb ka hoovituuli põlema. Mõ- nikord aga jalutab maja eest lä- bi kass ja meie arvame, et aja- leht on kohal.»

Savisaar ja Tallinna kirikud

Saunaski kütsid kirgi möödu- nud valimised. Kaabuga sauna- line sõnas, et tema oli Krossi sõnavõtu peale plöksi! teleka- nalit vahetanud, ent Savisaare poole vaatas ta tunnustusega.

«Kuidas ta küll oskab nii ilusti rääkida ja küll isegi laulda?!»

Kõneleja, kes ise samuti Keskerakonna ridadesse kuu- lub, oli partei juhtlil 70. sünni- päevaks õnnitluskaardi saanud ning nüüd loodab ta, et sama kordub järgmiselgi juubelil.

«Oleks kõigel sel valimis- reklaamil mingi sisu ka sees! Või siis vähemalt oleks need tekstid paberil — saaks need ära põletada. Viska ainult mi- nema ja prügiveo eest küsitak- se raha,» kirus saunaline, kes kaheurost saunaskäiku eales ilma nelja lavatüürta ei lõpetata.

Siis prahvatas ta, et üldse on kõikjal ainult Tallinna Kross ja Savisaar. «Kui Kross olekski linnaapeaks saanud, ega ta siis üle poolteise aasta vastu oleks pidanud. Lõpuks oleks ikka Savisaar platsis.»

Viimaks pahandas too nai- ne veel, et milleks on sinna Tal- linna vaja neid kirikuid iga nurga peale — neil ju seal ta-

suta ühistransport. «Sõitku trammiga sinna kirikusse, mis juba valmis!»

Puhtaks nii punu kui sabaots

Jah, seda kõike need naised saunas rääkisid. Tuleb tõdeda, et kõmu, klatsi ega linnalegen- de nad seekord üksteise võidu ei puistanud. Küllap liiguvad need kõige tu ja kui on silma- piiril mõni võrkeha, näiteks ajakirjanik, ei kipu elutarka- dest saunalistest keegi suure suuga ka isiklikest asjadest kõ- nelema.

Seega: nii suur pettumus, kui see meestele ka poleks, nei- le jääb ilmselt igavesti saladu- seks, mida naised saunas tege- likult räägivad.

Läinud neljapäeval istusid naised laval pigem vaikides ning aitasid teineteisel sops ja sops selga vihelda. Ka pesu- ruumis pidas iga saunaline en- nekõike vajalikuks keret küü- rida. Kusjuures end ei lastud niisama kuuma dušiga üle. Iga- üks võttis seina äärest ikka plastist või tsinkplekist kausi, lasi sinna sisse paraja jao vett ning asus seal svammiga lobis- tama.

Pesti ennast ja aidati kaas- küürijate seljalt nädala jooksul kogunenud aha nihkida.

Läbiloetud majaleht, mille uudiseid enne arutati, pandi riietusruumis talle alla, et ke- halt ja juustest põrandale loik ei tilguks. Nõnda selle peal kord ühte, kord teist jalga tõs- tes said rõivad selga. Siis veel paluti peale, müts pähe ja niis- ke käterätik kotti. Kes tellis en- dale takso ja sõitis otsejooksu koju, kes läks veel poest läbi.

Kuigi saunast käis neljapäeval esimese tunni jooksul läbi 19 naist, pages enamik neist pilditegemise- ajaks leiliruumi. Alles hiljem hakati arutama, et kui ainult kolm julget fotole läksid, siis äkki arvataksegi, et naised linnasaunas nii vähe käib.

LINNAD JA VALLAD SAID UUED JUHID

Viimastel kuudel on nii ajalehtedes kui bussipeatustes olnud palju onude ja tädide näoilte, igal juures mõni hüüdlause ja üks number. Kõik need inimesed soovisid, et rahvas valiks nad linnades ja valdades elu paremaks muutma.

Number pildi juures oli valimisteks tarvilik kandidaadi number. Kui inimesed internetis või valimispunktides oma lemmiku eest hääle tahtsid anda, pidid nad selle numbri õigesse lahtrisse kirja panema.

Linnade ja valdade eluolu eest vastutavad linnapead ja vallavanemad ning volikogud, mida üldisemalt nimetatakse omavalitsusteks. Inimesed, kes valimistel rohkem hääli said, lähevad suure tõenäosusega omavalitsusse tööle.

Selleks et omavalitsust juhtima pääseda, hoiavad ühtemoodi mõtlevad ja sarnaste ideedega inimesed kokku ning moodustavad valimisliidud ja erakonnad. Nagu koduõuel lähevad ühed lapsed peitust mängima ning teised jalgratastega sõitma.

Sellel aastal võitis Viljandis valimised erakond nimega Isamaa ja Res Publica Liit ehk lühendatuna IRL. Nاپilt jäid alla Sotsiaaldemokraatlik Erakond ja Reformierakond.

Selleks et linna veelgi paremini juhtida ja meie elu siin järjest mõnusaamaks muuta, asusid väljavalitud erakondade esindajad omavahel läbi rääkima, et moodustada koalitsioon. Koduõuel tähendaks see jõudmist kokkuleppele, et algul mängime peitust ja

MIS ON OMAAVALITSUS?

- Omavalitsusteks nimetatakse linnasid ja valdasid.
- Omavalitsuste ülesanne on hoolitseda, et tänavalaternaltel pirnid põleksid, teed oleksid lumest lahti roogitud, lastel oleksid koolid, kus õppida, ning inimesed, kel pole raha, saaksid abi.
- Viljandimaal on 12 omavalitsust.

pärast sõidame ratas-
tega. Need lapsed, kel-
lele kumbki tegevus
ei meeldi, peavad
omaette mängima.
Poliitikas tähendab
see opositsiooni.
Ometi ei saa öelda,
et nende kolmanda-
tega kunagi koos ei
mängita. Vahel ikka,
kui mäng väga hea on.

See erakond, kes rahvalt
kõige rohkem hääli on saanud,
võib tavaliselt hakata esimese-
na omavalitsuses ameteid va-
lima. Nii saab meie uueks lin-
napeaks pärimusmuusika fes-
tivali tegijana tuntud Ando Ki-
viberg, sest tema kuulub IRL-
i ja kogus inimestelt ka kõige
rohkem hääli.

Eestis saab valimas käia
inimene, kes on vähemalt 18
aastat vana.

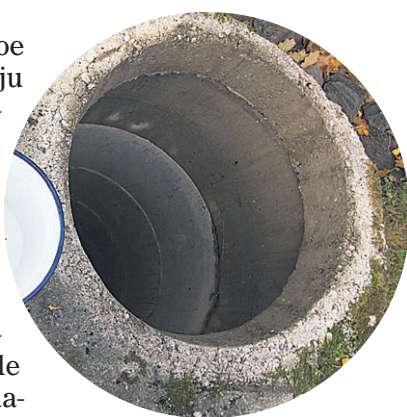
Uus linnapea Ando Kiviberg on aastaid korraldanud pärimusmuusika festivali ning oskab ka ise mitut rahvapilli mängida.

KUIVAD ILMAD TEGID PAHANDUST

Seljataga on ilus soe suvi, kui sai palju ujuda ja õues hülata — vihma ju peaaegu ei sadanudki. Põuase suve tõttu on aga paljudel inimestel nüüd kaev tühi. Näiteks Halliste ja Rimmu rahvale tuleb joogivett vedada tuletõrjeautoga. Mõni toob seda ka lähedal asuvatest allikatest. Pesupeseamiseks on tarvis koguda vihmavett.

Selleks et järgmisel korral, kui ilm kaua kuiv püsib, kaevud jälle tühjaks ei jääks, tuleb need sügavamaks kaevata või siis hoopis uued ehitada. See aga on väga kallid.

Hädas olevad pered saavad uue kaevu ehitamiseks raha paluda riigilt, aga selleks peab peres olema vähemalt üks noorem kui 18-aastane laps.

Ilma veeta kaev on lihtsalt üks maasse kaevatud auk.

Kui ilmad külmaks lähevad, saab Männimäe jääväljakul uisutada ja hokit mängida.

VARSTI VÕIB JÄÄHALLIS UISUTADA

Selleks et sõpradega saaks Viljandi jäähallis aega veeta, ei tohi õues pikemat aega olla rohkem kui null kraadi, muidu on väljaku eest hoolet kanda liiga kallid ja keerulised.

Seepärast pole ka teada, millal täpselt hall avatakse. Omanikud loodavad tulevikus selle niimoodi ümber ehitada, et jääl saaks liuelda aasta ringi. Siis tuleks uisu- ja hokihuvilisi Viljandisse teistestki linnadest. Aga ka seni on igal talvel jäämõnusid nautimas käinud tuhanded noored.

SÖÖME SõNU

ÜLLAR PRIKS

Kokkamine — see on imelihtne!

Veel mõni aasta tagasi oli minu kulinaarseks laeks munapraadimine. Ja uskuge mind, ka selles saab äparduda.

Samas on mulle alati meeldinud hästi süüa. Enamasti aitab kallis kaasa mu hädast välja. Minu roll oli toidulettide vahel paberilipakalt tema varesejalgaest välja lugeda, mis ostukorvi tuleb loopida, ja kui ma millestki väga valesti aru ei saanud, oli täiesti võimalik, et hunnikust pealtnäha seosest nännist valmis hõrk praad, millele oli tarvis lisada vaid pisut soola ja pipart.

Naine pidas selle tähtsa toiminguga taustal alati tervislike eluviise propageeriva loengu, kuid usun, et sisimas ootas ta lihtsalt minu panust toidutegemisse.

Ega teagi, kust ma selle vaaritamispisiku sisse sain, aga tundub, et tegemist on kroonilise tõvega, mille puhul pole abi ei kirurgilisest sekkumisest ega posijalaitsudest. Ühel kaunil hetkel leidsin ennast turul lihaleti eest ja taganeda polnud võimalik.

Põhjamaa mees peab liha sööma, rääkigu murunärijad, mida tahavad. Ja kui juba liha teha, siis maitsevalt. Sel juhul saab siiralt öelda, et loom ei surnud asjata.

Loomulikult tuleb osta ka õiget liha ja õigest kohast. Head toitu pole võimalik valmistada vaakumpakendis kakkidest, mis näevad välja nagu B-kategooria õudusfilmi rekvisiidid. Tooraine võiks võimaluse korral olla kohalikku päritolu ja eriti kompu oleks seda soetada otse kasvatajalt.

Kogu see ökomõtkondus on praegu osalt küll hipsterite moeasjaks muutunud. Aga las nemad seal kilulinnas ostavad oma kraami ulmehindadega spetspoodidest ja praalivad siis kokteiliklaase kokku lüües, kes mahedama lambakarree koju lohistas. Meie siin perifeerias saame kraami kätte ilma glamuurita ja igati õiglase hinnaga, kui talumehele käe pihku lööme ja viisakalt kokku lepime.

Nii et tegelikult pole ma söögivalmistamises mingit salapära arengut läbi teinud. Kui mõtled õigeks seada ja toitu armastada, on igaüks selleks võimeline. Ka õllelembene retromees. Tema veel eriti, sest tüütü konveierhelseldamise asemel võib kokkamissessiooni kujundada mõnusaks maitse- ja nägemismeelt nuumavaks äraolemiseks. Boonuseks sära naise silmis. Lõppeks tähendab see õnnelikke inimesi ja õnnelikud inimesed tähendavad ilusat elu.

Soovin teile kõigile ilusat elu!

AHJULIHA

Alustuseks soovitan pidurooga, mis valmistab ennast ise. Selleks on vaja:
1,5 kilo läbikasvanud sealihha
1 pudel veini Põltsamaa Kuldne (kolm lonksu kokale mekutamiseks)
3 sibulat
5-6 küüslauguküünt
5 vürtsitera
5 loorberilehte
10 pipratera
soola, rosmariinioksi
1 supilusikatäis sinepit
1 supilusikatäis mett

Kogu see mudru tuleb visata parajasse ahjupotti — küüslauk ja sibul koorige ning sibul lõige noaga sektoriteks. Liha jääb nõnda marinaadi sisse ööpäevaks seisma.

Järgmisel päeval ahi 170 kraadi peale ja pott nii neljaks tunniks ahju. Kui haudeleem läbi sõela kurnata ja maisitärklisega paksendada, saab roa juurde oivalise kastme.

Liha juurde võib teha krõbedad ahjukartulid. Mina lasin parajatel tükkidel viis minutit keeda. Siis kurnasin need ära ning mätsisin oliivõli abil kokku riivsaia ja paarist küüslauguküünt pressitud mahlaga. Seejärel läksid need grillrežiimil 200-kraadisesse ahju, kuni olid mõnusalt kuldpruunid ja krõbedad.

Prae juures ei tee paha üks marineeritud grillpaprika. Head isu!

OHUSTATUD LIIK

Aasta lind hoiab inimeste ligidusse

ÜLLAR PRIKS
yllar.priks@ajaleht.ee

Juba aastatuhandeid inimtegevusest sõltunud nurmkana on aasta linnuks valituna tänavu olnud eriti terava tähelepanu all.

Sakala tabas aasta linnu projekti juhi Jaanus Aua Vormsi saarelt.

Jaanus Aua, millega ornitoloogid Vormsil tegelevad?

Käsil on metskurvitsate rände uurimine. Päevasel ajal hindame nende arvukust Vormsi metsades selleks spetsiaalselt treenitud linnukoerte abiga. Öösel aga püüame neid: mõõdame ja kaalume, paneme rõngaid ning võtame sulgesid DNA analüüsiks. See on suure infohulgaga kiire sesoonne tegevus.

Tänavune aasta lind on nurmkana. Kuidas seda tiitlit üldse jagatakse?

Veel mõni aasta tagasi istusid ornitoloogid maha ning igaüks lõi mapi lahti ja esitas oma visiooni, kes võiks aasta linnuks saada. Koos tehti valik.

Viimastel aastatel on tulnud moodustada meeskond, kes toob välja projektikavandi aasta linnu kandidaadi ja täpse tegevuskavaga. Tööd esitatakse konkursile. Seejärel tu-

leb kokku komisjon, kes valib välja parima.

Miks seekord just nurmkana sõelale jäi?

Esiteks on nurmkana arvukus nii meil kui mujal Euroopas drastiliselt vähenenud, Inglismaal suisa 80 protsenti. Tegemist on tragöödiaga. Eestis on nurmkana arvukus 1970. aastatega võrreldes kahanenud neli-viis korda.

Oma roll on viimaste aastate karmidel ja lumerohketel talvedel. Teiseks pole nurmkana Eestis varem laiapõhjaliselt uuritud. Aasta linnuks valimine on võimaldanud temaga põhjalikumalt tegelda kogu aasta vältel: uurida elupaikasid ja salkade suurus ning saada aimu arvukusest.

Kas ka inimene on nurmkana arvukuse vähenemises süüdi?

On küll. Nurmkana on olnud aastatuhandeid inimkaasleja. Et ta on päritolult stepi- ja metsastepi lind, on ka tema koos põlluharimistraditsiooni levikuga oma areaali laiendanud.

Inimese tegemistest või tegematajätmistest sõltub palju. Tänapäeval on nurmkanale saatuslikuks saanud pestitsiidide kasutamine põllumajanduses. Umbrohutõrjevahendid hävitavad hulgaliselt putukaid ning et nurmkana tibud toituvad pärast munast koorumist esimese kahe nädala jooksul peaaesjalikult putukatest, surevad nad lihtsalt nälga. Külma-

de talvedega hukkub nurmkana väga suurel hulgal.

Põhjus on ka traditsiooni- de hääbumises. Kui varem oli nurmkana populaarne jahilind, keda talviti toideti ja kellele ehitati varjualuseid, siis nüüd ei ole 1950.-1960. aastate harmooniast enam jälgegi.

Kui kaua te sedasi juba linde aidanud olete?

Aasta linnu valimise traditsioon sai alguse 1995. aastal ja esimene selle tiitli kandja oli rukki-rääk. Kui suitsupääsuke välja jätta, on aas-

ta linnuks iga kord saanud eri liik.

Me ei keskendu pelgalt aasta linnu käekäigu uurimisele. Kasutame teda ka kui vahendit, et tegelda palju globaalsemate probleemidega. Näiteks rukkiräägu aastal pöörati tähelepanu keskkonnasõbralikule põlluharimisele ja kanakulli aastal meie ürgmetsade seisundile.

Aasta linnud on olnud väga erinevad liigid ja paljud neist on inimeste tegevusega vahetult seotud. Inimestel on olnud seega võimalik peeglisse vaadata.

Kas ornitoloogidega saavad kampa lüüa ka mittepõhjalikud?

Muidugi! Huvilistel on võimalus aasta linnu projektis osaleda vaatluste kirja paneku kaudu. Tulemused saab sisestada meie kodulehele www.eoy.ee/nurmkana.

Iga vaatlus on ääretult tähtis. Pealegi on saabus periood, mil nurmkanad ennast avalikumalt eksponeerima hakkavad.

Kirjeldage palun lehelugejale selle aasta lindu.

Nurmkana on kodutuv suurune kana. Ta otsib

toitu siblides ning armastab oma asju ajada jalgsi. Esmapärgul tundub ta tumepruun või pruunikirju, kuid lähemal vaatlusel näeb ka tumehalle, halle, musti ja valgeid sulepartiisid. Sulgede erksus, paigutus ja tonaalsus sõltuvad soost ning sellest, kas tegu on vana või noorlinnuga.

Nurmkana pesitsevad enamasti viljapõldude servades ja rohumaadel. Seal on neil lihtne toitu hankida. Kui saabuvad raskemad ajad, tulevad nad suurte salkadena inimasulate lähedusse. Siis eksponeerivad nad ennast kenasti ja on üsna julged, nii et neid on lihtne vaadelda. Teiste kanalistega pole teda võimalik segamini ajada.

Kui suur on nurmkana arvukus Eestis?

Me räägime vähem kui 10 000 linnust, mis on Eesti oludes ääretult väike arv. Mõnes piirkonnas on see liik sama hästi kui välja surnud.

Kui me kogutud andmete abil midagi ette ei võta, võime nurmkana mõnekümne aasta

pärast leida punasest raamatust.

Kust hobivaatleja nurmkana kõige lihtsamini leiab?

Kui vaadata laekunud ankeete, siis selgub, et kõige enam on neid kohatud Tartu ja Tallinna ümbruses. Seal on muidugi ka kõige rohkem linnuvaatlajaid.

Tegelikult polegi niisugust piirkonda, kus nurmkana oleks arvukamalt — levik on suhteliselt ühtlane. Pigem leidub piirkondi, kus nurmkana kohtamise tõenäosus on juba ääretult väike.

Mida toob ornitoloogidele tulev aasta?

Järgmise aasta lind on valitud. See on jäälinde. Nende olukord Eestis on veel tunduvalt hullem kui nurmkanadel: neid pesitseb meil 50–300 paari.

Et jäälinde peaaegu ei randa, ei piira tema tegemisi ja arvukust mitte niivõrd inimtegevus, kuivõrd ebasobivad karmid talved. Inimene saab teha vaid seda, et jätab rahule jäälinnu pesad ja pesapaigad.

Nurmkana vaatlustest tehti vahekokkuvõte

Septembri lõpuks oli laekunud andmeid 553 nurmkanasalga kohta ja vaatlusi oli edastanud 356 inimest.

Kokku oli vaadeldud 3859 nurmkana, mis teeb keskmiseks salga suuruseks seitse isendit.

Kui jaanuaris oli vaadeldud salkade suurus veel keskmiselt 9,2 lindu, siis märtsiks oli see langenud 6,7-le ja juuniks 1,7-le. Kõige suuremad olid salgad vahetult pärast pesitsemist juulis — siis ulatus keskmine salkade suurus 12,4 isendini.

Pesitsusajal kohati kõige rohkem nurmkanu rohumaadel (kuni 60 protsenti), talveperioodil aga asulates, kus külmaperioodidel ulatus elupaikade arv 35 protsendini. Pesitsusajal ja pärast pesitsust kahanes asula osatähtsus elupaigana 10 protsendi piirimaile.

Segaelupaiga (rohumaad ja teraviljapõllud) osa püsis kogu vaadeldud perioodi jooksul muutumatuna. Muudes elupaikades kohati nurmkanu marginaalselt. (Sakala)

Jaanus Aua

ERAKOGU

FAKTE

Nurmkana (*Perdix perdix*) on tuntud ka põldpüüa.

- Tema tiibade siruulatus on 45–48 sentimeetrit.
- Ta kaalub parimal juhul 450 grammi.
- On paigalind, kes mõnikord sooritab siiski kuni 20 kilomeetri pikkuseid retki.
- On valdavalt monogaamne.
- Paarid moodustuvad märtsi teisel poolel ja munemist alustatakse aprilli lõpul või mai algul.
- Kurnas on 15–17 muna.
- Haudumine kestab 23–25 päeva ja pärast poegade koorumist kaotab pesitsusterritoorium oma esialgse tähtsuse.
- Looduslikud vaenlased on röövlinnud.

Allikas: www.eoy.ee

Nurmkana pesitsevad enamasti viljapõllu servas või rohumaal.

ELMO RIIG

VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@ajaleht.ee. Kuulutused tel 433 0062, kuulutused@sakalakirjastus.ee

TEATER

Ugalas saab täna kell 17 vaadata väikeses saalis lavastust «Mee hind». Vaksali tänav 7, Viljandi. Tel 433 0777.

Sakala keskuses on täna kell 11 nukuteatrihommik «Nukud elama» ja etendus «Kõige maitsvamad on...» Tallinna tänav 5, Viljandi.

KONTSERT

Rahvusvaheline kandlefestival: Viljandi muusikakoolis leiab täna kell 13 aset tudengikontsert, kell 18 Baptisti kirikus (Marama puiestee 1, Viljandi) kandlekontsert «Bachist Debussyni». 27. oktoobril kell 12 saab Viljandi muusikakoolis kuulata rahvamuusikat vanal ja uuel kandel.

KINO

Männimäe salongkinos täna filme ei näidata. Homme saab kell 16 vaadata animafilmi «Politsei-auto Pelle 2», kell 18 filmi «Hr Morgani viimane armastus» ja kell 20 eesti filmi «Kertu». Lisa-info veebist www.mannimaja.ee, Riia maantee 52d, Viljandi.

Sakala keskuses näeb täna kell 14 lastefilmi «Pelle tegutseb jälle». Tallinna tänav 5, Viljandi.

Sakala keskuses linastub 30. oktoobril kell 19 USA selle aasta film «Lootus tärkab». Tallinna tänav 5, Viljandi.

ÜRITUSED

Sakala keskuses on täna kell 20 tantsuõhtu. Esinevad Marju Länik ja bänd. Tallinna tänav 5, Viljandi.

Suure-Jaani rahvamaja «24 tundi Eestimaa rahvamajas»: täna kell 8 äratustants «Üle valla kokku». Nelja Suure-Jaani sise-

nevat tänavat mööda tantsitakse keskpõrandale kokku, et tervitada päeva ja päikest. Tants algab linna piirilt ja oodatud on kõik, kelle jalg tatab. Tantsijatega võib liituda mis tahes tänavälõigul. Kell 8.26 päikesetervitus ja päeva teretamine Suure-Jaani keskkonnas, hommikukohv ja -tee. Kell 11 vallavalitsuse esimesel korrusel ennelõunane tidade tramburai, kuhu on oodatud emmed-issid koos väikelastega. Kella 12—18 kultuurikeldris heategevuslik ettevõtmine: Suure-Jaani kiriku pingikate kudumine. Samal ajal on avatud käsitööringi näitus. Kell 18 hooaja avapidu ansambliga Günf, pääse 3 eurot. Päeva jooksul toimuvad Suure-Jaani //ne-tantsu rühmalt ja näiteringilt ettearvamatud etteasted ootamatutes kohtades. Lembitu puiestee 42, Suure-Jaani.

Paistu rahvamaja «24 tundi Eestimaa rahvamajas»: täna kella 8.30—9.30 võimlemine koos Maie Eksiga; kella 10—11.30 hommikukohv vallavaramaga; kella 12—13.45 kirbururg; kella 14—15.45 salväritmaal ja rahvatantsutund; kella 16—17.30 eesti film «Elavad pildid»; kella 19—23 noorte disko, külas ka bänd Morales, pääse 2 eurot. Paistu tee 14, Paistu.

Karksi-Nuia aianduse ja mesinduse selts annab teada, et Eesti mesinike liit korraldab täna kella 9—18 Karksi valla kultuurikeskuses konverentsi teemal «Kesk-konna majandamine läbi mesinduse». Lektorid: Anne Luik, Arvi Raie, Alder Kilik, Antu Rohtla, Jaanus Tull, Arvo Sildnik ja Aado Oherd. Oodatud on kõik mesinikud ja asjahuvilised. Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Klubi Vanad Sõbrad tähistab 25. aastapäeva täna kell 15 Eha tänav 4, Viljandi. Info telefonil 5564 2090.

Vähihaigete tugirühma infopäev

on 28. oktoobril kell 12 Posti tänav 20, Viljandi.

Viljandi aianduse ja mesinduse seltsi koosviibimine on 29. oktoobril kell 12 Kanepi tänav 15.

Sakala keskuses esineb 30. oktoobril kell 11 Peterburi tsirkus. Tallinna tänav 5, Viljandi.

NÄITUSED

Viljandi raamatukogu trepiahallis on avatud näitus «Viljandlased Jaan Rieti fotodel», linnagaleriis 30. novembrini Viljandi õpilaste korraldatud eesti tänapäevase kunsti näitus «Rohukõrrest maailma lõpuni», **lasteosakonnas** «Olla veel laps... Lehte Hain-salu 75», **kojulaenutusosakonnas** «Maailm on lähedal: Ameerika», **lugemissaalis** aasta lõpuni «Kaks karismaatilist viljandlast: Siim Mandre 100 ja Anton Suurkask 140» Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

Karksi valla kultuurikeskuse teise korruse fuajees on oktoobri lõpuni näitus «Potatoprint». **Sinises saalis** on 31. oktoobrin Heldur Lassi värvilised joonistused «Teetähised». Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Kondase keskuses on 27. oktoobrin Peeter Lauritsa fotonäitus «Taevaatlus», 10. novembrini Jasper Zoova isikunäitus «Jaamad ja loomad», 1. detsembrini Seaküla Simsoni skulptuurinäitus «Paugutaja Seakülast». Püsiekspositsioonis

on Paul Kondase maalilooming Viljandi muuseumi kogust. Pikk tänav 8, Viljandi. Tel 433 3968.

Mulgi Ukuvaka ruumes on oktoobri lõpuni pärandkultuuri aastale pühendatud näitus «Oh aegu ammuseid». Avatud tööpäeviti kella 11—17. Kooli tänav 2, Abja-Paluoja.

Abja kultuurimaja esimese korruse fuajees on 10. novembrini avatud Kuulo Vahteri graafikanäitus. Pärnu maantee 28, Abja-Paluoja. Tel 436 1055.

Sakala keskuse jalutusaalis näeb 1. novembrini Maie Kaasiku fotonäitust «Ajast ja arust». Tallinna tänav 5, Viljandi.

Suure-Jaani külalistemajas on 30. novembrini Vilja Prometi meremaalide näitus «Merele truu». Ilmatari tänav 3-a. Tel 551 5932.

Viljandi maavalitsuses näeb Margot Laidonäri loodusfotosid. Vabaduse plats 2. Tel 433 0400.

Viljandi muuseumis on näitus kirikusümbolitest «Igaviku märgid — sümbolitesse talletatud tarkus». Johan Laidoneri plats 10. Tel 433 3316.

NIMEPÄEV

Täna nimepäevalised on Amanda, Manda, Aime, Aimi, Ami, homsed Eila, Eili, Heili, Häili, Hälli ja ülehomsed Siimon, Simun, Siimo, Siimu, Siim, Simmo, Simmu.

TARVASTU GÜMNAASIUM

KUTSUB TARVASTU JA MUSTLA KOOLI VILISTLASI NING ENDISI ÕPETAJAID KOOLI 170. AASTAPÄEVA TÄHISTAMISELE 7. DETSEMBRIL 2013.

14.00	aktus rahvamajas
16.00–19.00	koolimajas
	• näituste ja muuseumi külastamine
	• avatud valge maja
	• direktori vastuvõtt (kutsetega)
18.00–02.00	koolipidu
	• disko ja vabalava
	• tantsuks mängib ansambel Rulli Magneetik

Registreerumiseks tasuda osavõtumaks 15 € 1. detsembriks SEB panka arvelduskontole 10011656421229 (saaja Sirje Kasendi, selgitusse märkida oma nimi ja lõpetamise aasta) või Mustla postkontoris (saaja Lia Leppik). Samal päeval tasudes osavõtumaks 20 €.

Mati Foto uuel aadressil Uku keskuse II korrusel.

Sissepääs Tallinna-poolsest küljest.

Tel 5665 5611
www.matifoto.ee

www.kukeoja.eu
sünnipäevad, tähtpäevad, jõulupeod

MÜÜK

Kased ja lepad võrgus. Tel 5345 2279.

Kuivad ja märjad küttepuid. Lehtpuuklotsid võrgus. Kiire teenindus, täpne kogus. Tel 5782 7770.

Kuivad ja märjad küttepuid. Tel 502 9596.

Kuivad pakitud kütteklotsid. Vedu tasuta. Tel 5383 9215.

Kuiv lepp võrgus. Tel 511 1177.

Lõhutud küttepuid. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Mahutid, septikud, lipumastid. Müük, vedu, paigaldus. Tel 5344 3556, info@plastekor.ee.

Masteri rehvid Carstopist.

Märjad 50 cm küttepuid. Tel 5625 1589.

Müüa hulgi villaseid sokke. Tel 5645 8450.

Müüa lõhutud küttepuid ja kütteklotse 40 l võrkkotis, h 1,50 € kott. Tel 5683 0454.

Müüa põranda-, voodri- ja ehituslaudu. Eri laiused. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Müüa turbabriketti kojutoomise- ga. Tel 506 6684.

Pakitud kütteklotid ja kamina- puud. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Pakitud turba- ja puitbrikett, alusel. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Pliidipuud võrgus. Tel 502 3686.

Soodsalt müüa 400 m tsingitud aiavõrku koos torupostidega ning ehituslaudu (tolline) ja prusse (5 x 15). Tel 513 3913.

Soodsalt puitbrikett ja kuivad kütteklotid (lahtised ja pakitud). Vedu. Tel 506 8501, 520 2190.

Toored 60 cm küttepuid (lepp 27 €/rm, kask 33 €/rm). Tel 553 6074.

Toores lepp 25 €/rm. Tel 5563 8552.

ÄRA ANDA

Asjalikud ja tegusad 3-kuused koeralapsed ootavad head pere- meest. Tel 528 4167.

PÖLLUNDUS

Kasvuhooned ja kihtplast kasvu- hoonetele. Tel 503 7585, www.kasvuhooned.com.

Kõrvitsad odavalt. Tel 5394 3662.

Müüa mahekartuleid ja -köögivil- ju. Saariku talu Tarvastus, tel 5663 1983.

Ostan või võtan rendile põllu- maad. Tel 515 7741.

P Ö L L U V A R A

OSTAME PÖLLUMAAD

5340 4975
polluvara@vestman.ee
www.vestman.ee

ostab

- KASVAVA METSA RAIEÕIGUST
- METSAMATERJALI
- METSAKINNISTUID

kalle@dammix.ee
tel 5629 4011
www.dammix.ee

Ostame metsakinnistuid ja kasvava metsa raieõigust

Tel 502 0471, 447 3672
info@vesmel.ee

OSTAME

- kasvava metsa raieõigust
- metsakinnistuid
- metsamaterjali

Aru Metsagrupp OÜ
arumetsagrupp@gmail.com
+372 5649 6605
www.arumets.ee

ARUMETSAGRUPP

Raieõiguste ja metsakinnistute ost.

Tel 517 4303,
argo@renlog.ee,

www.renlog.ee

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0043, madis.laik@ajaleht.ee

U-12

Soomes Lohjas peetaval tennise-turniiril Europe U-12 Kisakallio Open pidi Viljandi tenniseklubi liige Saara Orav reedel koos soomlanna Bea Kivikoskiga tütarlaste paaris-mängu tasavägisel finaalis tunnis-tama venelannade paremust.

Algo Kärp jäi algava hooaja eel oma plaanidest kõneldes tagasihoidlikuks, nentides, et eesmärk saab olla vaid üks: hästi suusutada.

TOOMAS HUIK (POSTIMEES)

SUUSATAJA

Olümpiat rihtiv Algo Kärp pages põhjamaale

MADIS LUIK
madis.laik@ajaleht.ee

Eestis hullavate sügistuulte eest lumisele Olosele putkanud Algo Kärp jäi olümpiahooajaelseid plaane tutvustades tagasihoidlikuks — eks viimane pettumust pakkunud suusa-aasta muutis ta ettevaatlikuks. Tõsi, ega ta ole kunagi uhkeldaja ja bravuurikate lubaduste pilduja olnud.

Neljapäeval Eesti suusaliidu algavat hooaega tutvustanud pressikonverentsil pääsenud sportlased said juba reede pärastlõunal Põhja-Soomes lumesadu nautida. Esimese võistluse jäab kolm nädalat, olümpiamängude ni veidi enam kui kolm kuud.

«Eesmärk saab olla vaid üks: hästi suusutada,» avaldas 28-aastane Tarvastu valla mees Algo Kärp endale seatud plaani. «Võtan võistluse kaupa. Eelnevaid aastaid arvestades on keeruline ennustada, aga tippsportlasena tahan saavutada maksimaalselt võimetelähedast tulemust.»

Hooajaks ettevalmistumine on Kärbi sõnul kulgenud teiselt ja tagasilöökideta. Mullu kärbitud koormus on üldjoontes jäänud samale tasemele, pisut kohendatud on puhkuse ja treeningute vahelkorda — seda puhkuse kasuks.

«Praegu on kõik hästi: tervis on korras ja isu suusutada suur,» lausub Kärp telefonivestluses rahulolevalt. «Siin Olosel on selleks head võimalused: lund on kümne sentimeetri jagu ja tuleb aina juurde ning sõitjate ka-

sutuses on ka viiekilomeetrine kunstlusest rada.»

Olosele jääb Kärp harjutama viieks järgmiseks nädalaks. Selle aja sisse mahub ka üks võistlus. Seejärel ootab ees maailmakarikaetapp Kuusamos, aga selleks et sinna startivate meeste sekka pääseda, tuleb end esimesel võistlusel näidata kiire sõitjana.

«Päris selge, et sportlane peab end pidevalt tõestama. Samuti on meil omad normid olümpiale pääsemise tarvis,» rääkis ta.

Algo Kärbi strateegia algavaks hooajaks näib kõrvaltvaatajale suhteliselt lihtsakoeline: olla kohe esimesel võistlusel kiire. «Kahel viimasel aastal pole ma seda suutnud,» tunnistas ta. «Aga hooaja algul peab heas vormis olema, siis on võimalik võistlusi valida. Vastasel juhul tuleb startida seal, kus võimalik.»

Kahtlemata on Viljandi suusaklubi liikme aasta peamine eesmärk Sotši olümpiamängud, kus ta peab oma parimaks võimaluseks 15 kilomeetri klassikasõitu. «Eeldatavasti on just see aasta tähtsaim siht. Ja tõenäoliselt on oluline ka teatesõit,» lausub ta.

Peale selle mõlgutab Kärp mõtteid maailma pikamaasarja sõitude üle, tunnustades samas, et kõik plaanid on suhtelised ning neid kohendatakse sedamööda, missugused on parajasti vorm ja enesetunne.

Mullu maailmameistrivõistluste eel korraliku vormi saavutanud, ent vahetult enne võistlusi viiruse küüsi langenud sportlane avaldas lootust, et paaril viimasel aastal kogetud ebaõnn on teda lõpuks rahule jätnud ning lasseb hooaja korralikult läbi teha. «Peab lootma ja ise tugev olema. Liigun päev korraga,» lausub ta lõpetuseks.

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: http://sakala.ajaleht.ee/
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063, faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee, kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja Rannar Raba 433 0051
Toimetajad Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Ketlin Beljaev (uudised) 433 0054
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Madis Järvekülg (uudised) 433 0084
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig, Marko Saarm 433 0057
Korrektorid Kadri Soon, Tea Raudsalu 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Kujundus Piret Holtsmann, Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste vastuvõtu klienditeenindaja Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja Imbi Padrik 433 0081
Kujundaja-kujundaja Liina Valt 433 0081
Korrektor Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad Kaie Liiv 433 0065, Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kella 9–17, lõuna kella 13–13.30. Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni. Sakala ilmub viis korda nädalas. Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed. Juridiline aadress Gildi t 1, 51007 Tartu. Postiaadress Rüütli t 14, 80010 Pärnu. Toimetus käsikirju ei tagasta ja võtab endale õiguse neid lühendada. Välisautorite honorarid kantakse üle pangakontole üks kord kuus järgmise kuu 6. kuupäeval. Kõik ajalehes Sakala avaldatud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed, mille reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma AS-i Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükkikojas. Tiraaž 8961

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressinõukogusse, pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Neljapäeval sündis Viljandis tüdruk.

Viljandi poisid moodustasid pronksise kolmiku

Kõik kolm laupäeval Tallinnas endise juudotreeneri Andres Lutsari mälestuseks peetud võistlustel kaasateinud Viljandimaa poissi saavutasid oma kaalus kolmanda koha.

Viljandimaa esindusse kuulusid Geron Vidder, Kenner Saar ja Raido Õne.

Kaalus alla 27 kg konkureerinud Geron Vidder alustas kaotusega hilisemale võitjale ning oli sunnitud jätkama miinuseringis. Treener Viljar Kanneli kirjeldust mööda on ta kiire, aga veidi kärsitu ning samas suure võidutahtega. «Pärast kaotust vihastas ta enda

peale päris korralikult ja järgmised vastased said seda ka tunda.»

Kenner Saare võistluse kohta kaalus alla 38 kg ütles treener, et seda noormeest kimbutab kolmandate kohtade maania. «Ikka tuleb tal mõnes matšis apsakas sisse. Samas ma nõuan temalt ka riskimist,» rääkis ta. «Kenneri puhul ei jää asi oskuste taha, pigem kõrvade vahele.»

Seekord langes Kenner Saar esikoha konkurentsist poolfinaalis, kus tema väiksele eksimusele aitas kaasa kohtunike kehva võitu töö.

«Kolmanda koha kohtumises oli Kenner väga kindel ja võitis korraliku maadlusega,» nentis treener.

Turniiril kerge viirusega osalenud Raido Õne kaotas kaalus alla 60 kg lisajale läinud avamatši, kui kohtunike hääletamine andis eelise vastasele.

«Tavaliselt ma kohtunike tööd ei arvusta, kuid olen veendunud, et seekord on kriitika õigustatud,» kõneles Kannel. «Raidol läks avamatš just õigusemõistjate süül aia taha.»

Miinuseringis pani Raido Õne kõik vastased kindlalt

Täiskasvanud jagasid spordiliidu medalid

Pühapäeval Tartus asetleidnud täiskasvanute Eestimaa spordiliidu Jõud juudomeistrivõistlustel oli Viljandi spordiklubi Taifu esindatud kahe sportlasega.

Meeste kaalus alla 81 kg lõpetas Mario Tolberg üheksandana. Naiste mõõduvõtul tee-

paika ning lõpetas nagu tema treeningukaaslasedki kolmanda kohaga.

«Kes teab, võib-olla oli se-

nis esikoha Svetlana Kazantseva.

Homme osaleb juudoklubi juures noortele tarkusi ja oskusi vahendav Svetlana Kazantseva Riias Läti lahtistel meistrivõistlustel, mis töötavad tulla väga tugeva tasemega. (Sakala)

da vaja, et otsustavatel võistlustel paremate tulemustega edasi minna,» võttis Viljar Kannel jutu kokku. (Sakala)

135 AASTA EEST

Sakala, 21. X 1878

Ja kui hädaste Wene sõawäge Türgimaal tarwis läheb, tunnustab see lugu, et nii pea kui Wene sõawägi Konstantinoopoli juurest ära läks, Türklased seal kohe Kristlasi tapma hakkasid. Nii on ühes kohas, nagu Türgi ajalehed ise kirjutasid, siinpool Tshaltaldjat 60 surnukeha üles leitud. Türklased on nii wihased Kristlaste peale, et mitmes kohas, kust Wene sõawäed ära läksid, Wene laste haud lahti kaewasid ja surnute luud ja liikmed mööda maid laiali pillasid.

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kl 9-17, lõuna kl 13-13.30. Tel 433 0062, faks 433 0066, e-post andra.tetsmann@ajaleht.ee. Kuulutuse tellimine internetis <http://kuulutus.ajaleht.ee>

Armas vanaema

VAIKE

Palju õnne

sünnipäevaks!

Soovib
Helen perega.

KINNISVARA

Müüa 3-toal ahiküttega korter Saarepeedil. Tel 5681 1468.

Müüa elamukrunt (1323 m²) Viljandis, krundil vesi, elekter, valguskaabel. Tel 5887 3388.

Olen huvitatud korteri või maja ostust Tallinnas. Tel 5820 0800.

Ostame metsa- ja põllumaad. Tel 5331 1935.

Ostan 1-, 2- või 3-toalise kesk-küttega korteri Viljandis. Tel 5697 7620.

Ostan maad ja metsa. Tel 511 1666.

Ostan maakodu või suvila. Tel 5695 9744.

Ostan korteri. Tel 433 3041.

OÜ Etest PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215.

Soovin üürida 1-toal keskk ja pesemisvõimalusega korteri Viljandis, 100—120 €. Kiire! Tel 5805 9085.

Soovin üürida 2- või 3-toal ahik korteri. Kiire! Tel 5675 5652.

Üürile anda 2-toal keskk korter Viiratsis. Tel 5341 2608.

Üürin 1-toal korteri või toa. Tel 5871 1537.

TEENUSED

Anname laenu, intress al 3% kuus, paindlikud maksetingimused. Näiteks laenates 1100 € 2 aastaks, on krediidikulukuse määr 98,43%. Tutvuge tingimustega ja konsulteerige spetsialistiga tel 5199 7679, www.laenvg.ee.

Betoonpõrandad koos ettevalmistuse ja järelhooldusega. Tel 5813 6933.

Ehitustööd. Tel 5694 0590.

Ehitustööd. Tel 5694 8039.

Mälestame sügavas leinas kallist sõpra

HILDA TOOMI

Siiras kaastunne Arkadiile, Katrinile ja Marekile peredega kallil abikaasa, ema, vanaema ja ämma kaotuse puhul.

Maie, Heino, Greete, Moonika ja Marek perega

Südamlik kaastunne lähedastele kallil

HILDA TOOMI

kaotuse puhul.

Marek, Krista, Myrtel ja Martin

Armas Katrin perega! Meie südamlik kaastunne teile väga kallile emale, vanaemale ja ämma

HILDA TOOMI

kaotuse puhul.

Meelis, Iren, Karl, Helena, Ain, Janika ja Robert

Eramu ehitus. Tel 521 4758.

Kaardid ennustavad, 24 h. Tel 900 1727, h 1,09 €/min, kirjalik ennustus www.ennustus.ee.

Kaevetööd miniekskavaatoriga ja torutööd. Tel 5646 4806.

Liikuv saekaater. Tel 517 0623, 502 6732.

Ohtlike puude langetamine, arboristitööd. Tel 5663 2968, 5340 2068.

Metallitööd. Trepid, piirded. Tel 517 5265.

Ohtlike puude langetamine. Tel 504 7811.

Ohtlike puude lõikus. Tel 5595 1130.

Olen nõus abistama vanainimest. Tel 5393 6043.

Peoõhtu juht. Tel 523 8481.

Rehvivahetus Olustveres teile sobival ajal. Rehvide tellimine ja kallurauto teenus koos tõstetee-nusega (kuni 2 t). OÜ Heino RS, tel 5661 0896.

Remondin, ehitam ahjusid, pliite ja kaminaid. Tel 5563 6074.

AS ACROPOLIS

EHITAB JA REMONDIB KRUUSATEID JA TRUUBE NING MÜÜB

- liiva,
- sõelutud liiva,
- kruusa,
- purustatud kruusa,
- killustikku.

INFO ja TELLIMINE tel 524 1222. e-post kristjan@acropolis.ee

Salvkaevude puhastamine. Tel 5672 7555.

Salvkaevude valmistamine aasta ringi, veetrasside kaevamine ja septikute paigaldus. Info tel 5620 2420, www.amendero.eu/ kaev.

VISTEKEL OÜ pakub

tagaluuktõstuk-furgoonautoga

(2,5 t või 21 m³)

KOLIMIS- ja VEOTEENUSEID

üle Eesti.

Teave tel 5344 5466.

Terrassid, voodrilauad, saunad, kivitööd, ripplaed jne. Garantii. Tel 5366 9108, A1 Ehitusviimistlus OÜ.

Virtsapütt. Tel 518 5879.

Mälestame kauaaegset koostööpartnerit

HILDA TOOMI

Südamlik kaastunne omastele.

Iipse OÜ

Mälestame rõõmsameelset naaberit

HILDA TOOMI

Südamlik kaastunne lähedastele.

Perekonnad Org, Saare ja Lotus

Kallis Kati!

Oleme mõtetes sinuga, kui saadad ära oma armsa ema

HILDA TOOMI

OÜ Dr Timpson kollektiiv

Südamlik kaastunne Marekile ja Katrinile peredega ning Arkadiile kallil

HILDA TOOMI

kaotuse puhul.

Mälestavad perekonnad Trofimov, Botšanov ja Bronski ning Linda

Vajan palkide väljavedu Vaiblas Kolga-Jaani vallas harvendusraielangilt (pinnas väga hea, vedu 150 m, kogus 100 tm). Pakumine teha tel 505 0792.

Õunapuulõikus. Tel 5458 6319.

LOOMAD

Omaniku haiguse tõttu ära anda noor sõbralik leonbergeri tõugu koer. Tel 5552 1857.

TÖÖ

Unistar Autokeskus

võtab tööle

AUTOREMONDI-LUKKSEPA.

Vajalik töökogemus.

CV saata e-posti aadressil teenindus@unistarautokeskus.ee. Info tel 5564 8571.

Pakun tööd CE-kat autojuhile Eesti—Skandinaavia—Eesti liinil. Tel 5673 2322.

BENU Apteek Mulgi Marketis otsib oma kollektiivi farmatseuti või provisorit. Omalt poolt pakume konkurentsivõimelist töötasu, häid töötingimusi ja sõbralikku kollektiivi.

Täpsem info tel 552 6828 (Marion Kekk) ja e-posti aadressil marion.kekk@tamro.com.

Võtame tööle C-, E-kat autojuhi. Puistematerjalide vedu Eestis. Tel 5665 3398.

KASUTATUD ASJAD

Koguja ostab veneaegseid ja vanemaid mänguasju ning jalgrataid või vahetab tänapäevaste vastu. Tel 5383 5125.

Müüa kasutatud rehve ja velgi. Paala tee 52a (Eesti Energia hoov). Tel 5647 5342, www.aalux.ee.

Müüa kasutatud rehve ja velgi. Paala tee 52a (Eesti Energia hoov). Tel 5647 5342, www.aalux.ee.

Müüa kreissaag. Tel 552 2172.

Avaldame kaastunnet Arkadiile abikaasa ja Marekile ema

HILDA TOOMI

kaotuse puhul.

Päri-Metsküla jahiseltsi liikmed

Mälestame kallist sõpra

HILDA TOOMI

Südamlik kaastunne omastele.

Perekond Muinase

Langetame leinas pea

MARET RAUDKIVI

mälestuseks. Siiras kaastunne poegadele Meelisele ja Helmetile peredega.

Töökaaslased Kutsari päevilt

Südamlik kaastunne omastele kallil

MARET RAUDKIVI

kaotuse puhul.

Endine naaber Aino Muinase perega

Müüa 4 mm klaas (57 × 130). Tel 5784 3236.

Müüa elektriline hakklihamasin, graveerimismasin ja õmblusmasin Kayser, autoklaav, tsentrifugaalpumbad, kaevupuhastusvint ja köisredel, saevõil ja puulõhkumismasin. Tel 5871 5615.

Müüa Lada generaator, starter, piduriklotsid, esimesed poritiivad ja palju muid tagavaraosi. Tel 5871 5615.

Müüa pööratava teraga lume-sahk (tehasetoode), kahesahaline ader ja keskküttekatel. Tel 520 5426.

Müüa saunaahi (mat 6 mm, vee-särk, h 230 €) ja soojakuahi (buržuika, h 80 €). Tel 503 6114.

Müüa vanavara (raamatuid, nõusid, ajakirju, pudeleid, tuletõrjuja kiiver, õmblusmasin, meevurid, põllutööriistad ja palju muud). Tel 5625 1589.

Müüa vähe kasutatud külmkapp Nordy (85 × 48), pikendatav alumiiniumredel (7 m) ja 2 täispuidust riidekappi (224 × 60, 184 × 60). Tel 506 1305.

Müüa vähe kasutatud väga korralik pinksilaud, asukoht Viljandis. Tel 506 1305.

Nõukogude- ja eestiaege kaup: pesumasin Oka 7, Jauza 5, raadio Ret, kitarr, suupillid, tasku-uurid, värvimuusikakomplekt, sõiduauto Žiguli osad, kreissaraam ja saeketas, dušinurga alus, tugitoolid, kiiktool, elektrimaterjal, juhe, kaasaskantavad raadiod ja makid, arvutid (Elektronika C322), raudvaat (200 l), kanistrid (20 l) jpm. Küsige! Tel 5629 5036.

Ostan 2-kohalise kasutatud Vene kummipaadi. Tel 5607 0347.

Ostan raamatuid, ka nõukogudeaegseid. Tel 5669 3386.

Ostan vanaaegseid raamatuid, postkaarte, paberrahasid, mün-te, nõusid, maale, ikoone, medaleid, hõbedat, mööblit, märke, ordeneid, dokumente, kellasid jne. Tel 5829 9810.

Ostan vanaaegse kirjutuslaua ja raamatukapi, hõbemün-te ja paberrahasid, 1940.—1960. aastast pärinevaid märke, medaleid, aukirju, meeneid jm. Tel 443 0044, 5564 3635.

Südamlik kaastunne omastele unustamatult kallil

LUDMILLA KOSE

kaotuse puhul.

Taavi ja Rein perega

Kaunis sügishommik võttis sul käest ja viis sinna, kust tagasi enam ei tulda.

Kallist lapsepõlveaegset sõbrannat

LUDMILLA KOSET

mälestab sügavas leinas Meeta perega.

Avaldame südamlikku kaastunnet lähedastele kallil

AVO KALLIKORMI

kaotuse puhul.

Perekonnad Sirikov, Ruus, Napritson ja Ojasoon

Meenutame head kolleegi ja mõnusat sõpra Cool-Cargo päevilt

AAVO KALLIKORMI

Meie sügav kaastunne lähedastele.

Endised kolleegid

Ostan teie üleliigseid vanu asju ja aitan kaubikuga kolida. Tel 5649 5965.

Ostan vanu fotosid, postkaarte, mün-te, märke, medaleid, lauahõbedat, nõusid, fotoaparaate, mänguasju, mööblit, kellasid ja muid vanaaegseid esemeid. Tulen kohale maakonna piires. Tel 517 4050.

Ostan veneaegse bussipileti väljastusaparaadi, postkasti, taksofoni ja muid vanemaid telefone. Tel 516 4550.

Ostan veneaegseid ja vanemaid mün-te, rahasid, rinnamärke, medaleid, kellasid, ehteid, mänguasju, fototehnikat, postkaarte ja raamatuid. Tel 5845 5341.

Vana täispuitmööbli, mänguasjade, mustriga nõude, vaaside, postkaartide, dokumentide, märkide, mün-tide, medalite, mundrite, kiivrite, kellukeste, sõlgede, maalide, kuld- ja hõbenõude, kujukeste, vahvliküpsetaja, lampide ja lühtrite ost. Tel 5566 3939.

Viljandi taaskasutuskeskus kutsub ostma vanu raamatuid, heliplaate, nõusid, kodumasinaid, autovaruosi, mööblit ja muid emotsioonikaupu. Samas kutsume ära andma teile mittevajalike esemeid. Kaalu t 6, Viljandi (kaubamaja hoovis kaarhallis). E—R kl 10—18, L 10—15. Tel 433 1715, 5365 4912, www.viljanditaaskasutus.ee.

Lahkus klubi asutajaliige

IVAN GUŠŠIN

Sügav kaastunne omastele.

Mälestab represseeritute klubi pere.

Miks kaitseingel kokku pani tiivad ja igavikku laskis viia sind?

RANNO SARK

Sügav kaastunne Lindale poja kaotuse puhul.

Endised töökaaslased veterinaarlaborist

Südamlik kaastunne Maaritile kallil isa

ILMAR RIPSİ

kaotuse puhul.

Töökaaslased Viljandi akna- ja uksetehase sööklast

Kõikjal jälgi su töödest ja tegudest, elad edasi omaste seas.

Kallist memme

ELSA-JOHANNA LOOTI

11. VIII 1920 — 27. X 2011

mälestavad 2. surma-aastapäeval omaksed.

Müüa ümmargune lahtikäiv söögilaud ning taluköögi malmkatel. Tel 513 3913.

OST

Aigrette Antiik ostab mün-te, raamatuid, kunsti jms, ka kogudena. Küsige julgelt asjakohast nõu. Tel 509 1500, www.aigretteantiik.ee.

Metsakinnistute ja raide ost

(sobivad ka osaliselt raiutud ja hüpo-teegiga koormatud metsakinnistud).

Aitame metsakavade koostamisel ja paberite vormistamisel.

Tel 510 3681, andrus@grundar.ee faks 447 0525, Lille 4, Pärnu

Ostame nisu, otra ja rapsi. Tasumine kiirelt! Tel 5808 7481.

Ostan käibemaksukohustuslase firma. Tel 5800 9939.

Ostan vanaaegse mootorratta. Tel 5597 2339.

TEATED

Laupäeval kell 9 avatakse Riia mnt 38 A ja O poe kõrval uus kauplus Varakamber (pankrotikaup ja muu). Olete oodatud!

Hõõvellist

LAHTISTE USTE PÄEV

29. oktoobril

Suure-Jaani tehases aadressil Ruusi tee 12.

Külastusajad kell 15.00 ja 17.00.

TERE TULEMAST!

Info tel 435 1050.

Pärsti vallavalitsus teatab Vardi külas asuva katastriüksuse 62903:004:0020 detailplaneeringu vastuvõtmisest. Planeeringuala suurus on ligikaudu 0,2 ha. Planeeringuga nähakse peamiselt ette ehitusõigus krundil asuva, valdavalt ehituskeeluvõõndis asuva elamu laiendamiseks. Planeering on üldplaneeringuga kooskõlas ning ei näe ette olulise keskkonnamõju teket ja selle hindamise kohustust. Detailplaneeringu avalik väljapanek on 4.—18. novembrini Pärsti vallamajas ja Ramsi rahvaraamatukogus ning valla veebilehel www.parstivald.ee. Detailplaneeringu avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu on 21. novembril kell 17 Pärsti vallamajas.

Sügavale hingesoppi kaotusvalu peidame, mälestuste päiksekullas ikka teile mõtleme.

Mälestame tänuandega

LEILI JERMAKOVAT

(1. V 1923 — 11. XII 1995)

90. sünniaastapäeval ja

MIHHAIL BELOKONENKOT

(25. X 1918 — 22. VI 1996)

95. sünniaastapäeval.

Lapsed peredega ja kõik sugulased

NEW HOLLAND
AGRICULTURE
YOUR SUCCESS - OUR SPECIALTY

TATOLI
PÕLLUMEHELE PARIM

HORSCH
Landwirtschaft aus Leidenschaft

Tellides detsembri lõpuni - 5%!

KÕIK KÜLVIKUD,
KÕIK KOMBAINID,
KÕIK MULLAHARIMISRIISTAD

EDASIMÜÜJAD:
OÜ Rodnas Raplamaa 513 2417
Lemar Auto OÜ Lääne-Virumaa 510 2980

AS Tatoli Tartumaa, Lohkva
Kauplus: 740 9414
Müük: 740 9415
tatoli@tatoli.ee

Pärnu esindus: 442 4420
Pärnumaa, Audru, Lemmetsa k.
Pärnu-, Viljandi- ja Saaremaa 525 8022
Järvamaa, Ida- ja Lääne-Virumaa 533 28662

www.tatoli.ee

ROGER PUIT

AS ROGER PUIT
OSTAB JÄTKUVALT
ERAMETSKONNA
LOOMISE
EESMÄRGIL
TALUMAID

HOOLI OMA METSA
TULEVIKUST.
HELISTA TEL 434 7647,
504 1062, FAKS 434 7710.
ROGERPUIT@HOT.EE

CENTRUM
KESKUS

AVAME UENENUD CENTRUMI KESKUSE 1.NOVEMBRIL

14.00 **Centrumi keskuse avamine**
Lindi lõikamine, sooviseina avamine, laste mängud

16.00 Meelelahutuslik Kodumäng Euronicsis Centrumi võttes

17.30 **OTT LEPLANDI kontsert.Tasuta!**
Peale kontserti jagab Ott Lepland ka autogramme

18.30 Eriti head pakkumised, LOOSIMISED, auhinnad paljudelt kauplustelt

19.00 **SUUR LOOSIMINE!**
Kõigi päeva jooksul tehtud vähemalt 10€ ostude vahel loosime välja 200€ Centrumi kinkekaardi

Lasteala Centrumi 2.korrusel, 1. novembril oleme avatud kuni 22.00

• **Ostame METSAKINNISTUID,**
ka raiutud ja hüpoteegiga

• **Ostame PÕLLUMAAD**

Küsi hinda! Teeme pakkumise!

PAPINIIDU 5, SILLAKESKUS, 80010 PÄRNU,
TEL 447 7900, 528 5263,
FAKS 447 7903, metsagrupp@hot.ee

Metsagrupp

ORTODONTIAKLIINIK

Ortodontiline ravi lastele ja täiskasvanutele.
Kehtiv leping haigekassaga.

Hambaravi soodushindadega.
Vastuvõtt reedeti, kokkuleppel ka laupäeviti.

Suuhügieenisti individuaalne nõustamine,
pärlipesu, hambakivi eemaldus ja hammaste
valgendamine.

Info ja registreerimine tel 5855 6566
registratuur@ortodontiakliinik.ee
Tallinna 2b, Viljandis

Gadox
ORTOPEEDIAEENISTUS

29. oktoobril kl 10–12
Viljandis Posti 20

Vastu võtavad arst-ortopeed ja proteesimeistrid.

Kaasa võtta abivahendikaart, arsti saatekiri.

Eelregistreerimine tel 740 0006 või 650 1322.

liisingu sissemaks 0%

i30 1,4 5 ust 13 990 €

i20 1,2 5 ust 9999 €

Sügise parim pakkumine.

Väli ökonoomne ja armas Hyundai i20 või rikkalikult varustatud i30. Mõlemal mudelil varustused ESP, 6 turvapata, konditsioneer, põhijamade pakett ja rooliit juhitud CD-stereo. i30-l lisaks püsikiirushoidja, Bluetooth, uduvõlg ja 15" valveljed.

i20 1,2 5 ust Classic soodushind 9999 €, kuumakse al 137 €
i30 1,4 MPI 6MT 5 ust Air+ soodushind 13 990 €, kuumakse al 192 €

Tule proovisõidule ja küsi personaalselt pakkumist!

HYUNDAI NEW THINKING. NEW POSSIBILITIES.

SILLER AUTO Suur-Kaare t 69, Viljandi. Tel 444 8866.

DNB

COLONNA KINNISVARA

ÜÜRILE ANDA ERINEVA SUURUSEGA ÄRI- JA KAUBANDUSPINNAD

Viljandis,
Võrus,
Tartus,
Kohtla-Järvel,
Tallinnas,
Pärnus.

Tel: + 372 5107969

www.colonna.ee

Tartu mnt 14, Tallinn Tel: +372 646 1004